

TRUTH CENTERED TRANSFORMATION

Olusomo 1

**ENADHULA KU BUGHEELEZA
BWONABWONA
EKITABO KYOMUSOMESA**

Ekyukakyuka Eretebwa Amazima – Olusomo 1: Enadhula ku Bugheereza Bwonabwona omukuzi 4.2
copyright©2019 Reconciled World, Phoenix, Arizona, United States of America. www.reconciledworld.org kino
ekitabo osobola okukifuna okubita mubukwakulizo bwa Creative Commons Attribution- ShareAlike 3.0 license.
Oikirizibwa era ozibwamu amanzi okukozesa ekitabo kino, era no kukoopa, okusansania no kutambuza nga
obita mubukwakulizo buno:

Okusima – Olina okusima omulimu gwabaghandisi nga okita mu sitatimenti: Copyright © 2012. Published by
Reconciled World (www.reconciledworld.org) ghansi ghobukwakulizo bwa Creative Commons Attribution-
ShareAlike 3.0 license. Okufunha ebisingagho, bona www.creativecommons.org.

Ti-byanfuna – Tolina kukozesa kitabo kino mubyanfuna

Bwoba nga oyendha okukyusa olulimi lwekitabo kino, tukusaba otutukilire ku info@tctprogram.org
Ebyaghandikibwa byonabyona ebilimu, okutolaku nga kirabikibwa, byatoilebwa mu Kitabo Ekitukuvu, New
International Version®, NIV®. Copyright ©1973, 1978, 1984, 2011 by Biblica, Inc.™ bikozeibwa nolukusa lwa
Zandervan. All rights reserved worldwide. www.zondervan.com “NIV” ni “New International Version”
bubonero obwaghandikibwa mu United States Patent and Trademark Office okubita mu Biblica, Inc.

Okwebaza

Tiyinza kumala kwebaza bulimuntu alina kyatailemu mu kitabo kino okufula obughereza buno kyebuli buti. Ebisinga ebyatuletera okukola kino byava mukusomesa kwa Darrow Miller owa Disciple Nations Alliance ni Bob Moffit owa Harvest Foundation. Buno obugheereza bwatekebwa era bwakorebwa mu myaaka jange jenali ni Food for the Hungry. Nebaza ekitongole kino olwokufunirayo akaire okugezesa ebidhubo bino nokutamu sente okukisobozesa.

Mu lusomo olusoka, neghoze inho okuva eri ebitabo bya Bob ni Darrow, okusingila ilala “Development Ethic” ekya Darrow Miller ni “Leadership Development Training Program” ekya Bob Moffitt. Ebimu ku bidhubo ebyokulambika ensonga bivire eri Mark Wilson. Olugero olwokusala omwiiga mu musomo 8 tilwange, aye lubonekera mu bitabo bingi byensomye byentasoboile kufuna baghandisi babyo.

Ndi musiimu inho eri abo bensoboile okola nabo okubita mu myaka nga beega ate baata ebidhubo bino munkola. Abo nabazira bange abatuufu. Enkola yaibwe nokwiiza obubaka nekituleeteile okumaliriza, nokwizaamu amanhi nekindeteile okujja mumaiso munaku eninji denaghulila nga nendha kubivaku. Nkaghulira okugemwaku okwendhawulo eri ekibinja kyenasooka okusomesa abatyama mu kavuyo nga nkayega engeli yokusomesa nekyokusomesa. Baagezaaku nobuguminkiliza okuntegera era nokusomesa ebidhubo byetwamara nituzula nti byali bizibu inho okusinzira kumberaya yaibwe. Aye era Katonda bona yabatoola mu bwavu. Nongera okubaidukiza nti kino tikyali kyange oba kyenari ndikukola aye kyali kya Katonda ni kyeyali Alikukola. Kingemaku inho okutegera nti Katonda asobola okwikiriza nze okuba ekitundu kulugero luno era yankozesa newankubaile nina obunafu. Ekitisa kimwirile oyo Omulala.

Mukusembayo, nendha okweebaza omwami wange eyelekereza obugheereza bwe okukolera aghalala ninze ku mulimu guno. Singa tiyakoola atyo ezira kyandikoleibwa. Ndidi okweghaayo kweghakola okubita mu myaka gyonagyona kino okubagho. Oli mpeghe ghansi ghebigghaghatiro byange, Nkugonza inho.

Anna Ho
Executive Director

Nga Okaali Kwinama

Wetekere Okusomesa Olusomo

1. Sooka osome ekitabo ekiwabula abasomesa bulungi era oiranganemu emirundi nga bwosobola. Taaku obumaniso kumbali ku nsonga edamakulu.
2. Wekalirise ebibonho ebiraga omulamwa mubuli isomo osobole okutegeera abasomi kyeba tekwa okwega.
3. Soma ebyawandikibwa ebiri mumaiso byonabyona.
4. Sooka okebere ebyetagisa abasomi mubuli isomo era oyochesemu obutabo obw'abeeziokuli nakebifanani nga webyetagisa mu kusoma.
5. Fuba inho okubona nga omanirire ebikorebya mubuli isomo (obuzanho, emizanho, ebifananhi). Osobola okusooka okwegezamu nabomu makaago oba ni bakagwa bo.
6. Funayo akasera osabire abeezi bo, Katonda abateketeke basobole okuwilira Katonda kyayenda bawulire era weena akuyambe okusomesa ebikuweleibwa. Idukira nti manhi ga Katonda gonka nagachusa abantu.

Ebiyinda Okuyamba Okusomesa Obulungi

1. Tuuka mangu otegeke ebyokozesa ne'kifo kyonakoleramu.
2. Otayanguyira kubita mu bitabo. Soka wetegeke ekimala eri okubaganya ebirowozo, ebinakorebwa, nokuwumula mwisomo. Ekigendererwa kya kubonha nga abantu bategeera bulungi era betabe mwisomo lyokwega. Somesa isomo kwisomo mu bwiire nga okakasa nti abasomi bategeire. Amasomo agandi gayinda okutwala ebiseera ebiswise nga olunaku oba ekitundu kyolunaku.
3. Buuza ebibuzo kumisomo egyasomeibwa mu musomo gwonagwona kubuli kwinhama kwalusomo oluyaka. Okwiranganamu kiyamba abeezi okwidukira byebasomye.
4. Goberera ekitabo ekiwabula abasomesa ne biboono byotesetese okusomesa.
5. Fuba inho okubona nga otaiemu ebitundu ebiina mubuli isomo.
 - a. Yandula Omulamwa – ebinakolebwa binayunga omulamwa ku abeezi byebabisemu.
 - b. Gha obubaka Obuyaka – eriyo ngeri ngingi edikozesebwa mu kughanisaganya obubaka.
 - c. Gha abeezi ebyokola mwe byo byebeze - Ebyokola biyamba abeezi okutegeera obidhubo nga bakolela ghalala, okubaku ni kye bayiya, oba okubaku ni kyebakola
 - d. Okugemaganya obubaka nho bulamu bwaibe – okuta munkola kiyamba abeezi okusalawo engeri edendawulo debanakoze okuta obubaka obuyaka munkola yobulamu bwaibe. Okwega nga tota munkola tikiretawo nchukachuka era tikiyamugaso.
6. Iramu wekalirise mungeri gyebasomesamu abantu abakulu no bukodyo obwo kulankulanya basomesa.
 - a. Gha endagiriro enambulukufu.
 - b. Buuza ebibuzo bingi ebyetagisa okwinonola.
 - c. Weebaze abeezi abetabye mu kweega.
 - d. Tokobera bantu bintu byebayinda okwevumbulira baayega.
 - e. Zimbira ku bibonho abantu byebaidi era osiime obumanirivu byaibwe.
 - f. Bamuguminkiriza olinde abantu bailemu ebibuzo.
7. Funa engeri yokubirizamu abantu abalina ensoni okwetaaba mukugabana nokuteesa mu kukubaganya ebidhubo nga tobaswaziza.
8. Saba bulikiseera Katonda asobole okubikulira ebintu ebiyaaka gyoli na'beezi.

Okozesa Otya Ekitabo Ekiwabula Abasomesa

1. **Ebibonho Ebikulu Nebikozesebwa:** Buli Isomo litandika nekitundu kinho.
 - a. **Ebibono Ebikulu** – Binho nebibonho ebisinga omugaso abeezi byebalina okutegeera obulungi mubuli nkomerero ya musomo. Kubuli nkomerero ya musomo, funayo akaseera obuuze ebibuzo okakase nti abeezi bategeire ebibonho binho.
 - b. **Ebyokozesebwa** – Ebyokozesebwa ebyetagisa birambikibwa kubuli ntandikwa ya buli isomo. Osoboola okugha abeezi obutaabo obulungamya abeezi oba okughaku ekigero kyabeezi nga buli isomo bwerirambika. Bwotakozesa bitaabo birungamya beezi, osobola okuwandika ebyawandikibwa ne bibuuzo ku lubaawo, oba ebipandde, babikozesa mu kibinja.
 - c. Ekitaabo ekirungamya omusomesa kirambika lwolina okozesa binho:
 - i. **EKITABO EKIWABULA ABEEZI**– kinha lambikibwa kiti.
 - ii. **EKITABO KYEBIFANANHI**–kinha lambikibwa kiti.
2. **Okulungamia Omusomesa:** Mubuli Isomo mulimu emitendera egyendawulo okuyamba okulembere olusomo obulungi. Gyinho tiginha kugabanizibwa nabeezi. Sooka osome emitendera obe mwetefutefu okukulemba okubaganya ebiduubo ne binakolebwa. Ebibuzo ebindi binairibwamu mungeri yo luyitaale okuyamba nga omusomesa okutegeera ebyo kutoola mubeezi. Bino tinebyokwiramu ebisinga obulungi, wabula ebimu ku birungi.
3. **Okukuma Entambula ye'biseera:** Ekigero kyebiseera tighereibwa mubuli isomo.
 - a. Twaala akaseera nga bwekyetaaga okuyamba abantu okweega ebiduubo mu lusomo. Kyamuwendho inho okufayo ku ki abantu kyebali okweega okusinga okufaayo ku kumaliriza mu biseera ebigeleirwa.
 - b. Idhukira okufisawo akairi ko'musomesa okutandika no kwewayo eri katonda, okughanisa obudulizi, nokubaganya ebidhubo ku buzibu bwebagaana no kusabira aghalala.

Eisomo 1: Olugero lwonalwona

Ebibono Ebikulu

Entekateka ya Katonda tiyakubonha nga emwoyo gyilokoirwa kyonka, wabula no kubonha okwirizibwawo okwenkolagana eisatu edamenebwa mu kugwa—enkolagana yaife nhi Katonda, Nabuli muntu, era nabuli kitonde.

Ebyokozesebwa

1. Ekitabo kye bifananhi:
 - a. Enkolagana Eisatu (Ebifananhi biina: Okutondebwa, Okugwa, Omusalaba, Okwiira)
 - b. Akazanho Ka Adamu ni Eva (epapulo 2)

Enhandhula

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

- Lwaki Yesu Yafa?

Okulungamia Omusomesa: Kubiriza okwiribwamu okwemirundi kamaara era obaidukize nti ezira kidubo (ansa) kitufu nga kiri kirala. Webaze ebidubo ebitufu.

Tutera okukoba nti Yesu yaida okutulokola okuva mu bibi byaife. Kino kitufu, aye yaida okukola bingi ebisingagho kwebyo. Okufa kwe kumusalaba kimu ku lugero olulamba. Okutegera okutufu kwobubaka obwomu Baibuli, tulina okutegera olugero lwonalwona okuva muntandikwa okutusa ku nkomerero

Okutondebwa

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

Okusinzira ku byoidi, ku ngeri Katoda gyeyatodamu ensi, oyinza otya okwiramumu ebibuzo bino wamanga?

- Nkolaganaki eyalighagati gha Adam ni Katonda? (Mainh 1:26-27, 31)
- Nkolaganaki eyalighagati gha Adam ni Eva? Olowoza baaghakananga inho? (Mainh 2:23-25)
- Nkolaganaki eyalighagati gha Adam nhobutonde? Olowoza Adam yalina buli kyeyetaaga? Yalina emeere emumala? (Mainh 1:29-30)

Okulungamia Omusomesa: Laga **EBIFANANHI** Ekifananhi 1: okutondebwa era oyambe abeezi okubona nti mukwinhama nga omuntu akaari kugwa enkoragana eisatu daali nnungi.

Okugwa

Soma Amainhama 3:1-20.

OMUZANHO

Okulungamia Omusomesa: Koba abantu babiri okukola omuzanho guno wamanga. Abeghaileyo bawe omuzanho guno.

“Embooji Ghagati gha Adamu ni Eva”

- Adamu: (Ebyenimiro) Eva, okukola munimiro kwazibughala okuva bwetwaniza Katonda no kulya ekibala!
- Eva: Iyii, nhibatabanhi baife tibali kugemagana boona, baghakanha nhokubagana bakubagana bulikiseera. Kansubire tibakiswise! Nebikoola ebyomuzaabibu byenambala, nga biboneka bubi!
- Adamu: (Okughakana) Kale titusobola kugula ngoye mpyaka, nolwenkyo otemulugunia! (Silikamu) Nsubwa enaku dire enkaire, Katonda bweyatambulanga niife era yayogera niife. Buuti yeidusa nti tuligho. Idukira ebisolo bwebyatugonderanga. Buuti bitulumuka!
- Eva: Iyii, olundi digezaku okutuluma! Aaa...! Nakyagha emisoota! Kale bona bwenawuliriza omusoota! Buno obuzibu bwonabwona bwaida lwamusota!
- Adamu: Mbee! Obuzibu bwonabwona buva kwighe! Oba lwaki nawulirisa omuntu eyagheba amageezi okuva yomusoota?
- Eva: Kale, otanenia, ensobi yiyo! (Yaabunira) Nsonigha. Tikigasa kuwoigana. Adamu, Olowooza ebintu biriramu nga ghebyaari?
- Adamu: Zeena tidi. Katonda yenka nasoboola okututaasa!
- Eva: Ooh bana—buti tukole tutya? (Awoigana bwifuluma) Imwe abalenzi ababiri mulekere okulwana! Mulekere mangu! Mumpulira! Ndigya kukobera lata waimwe ate taabe musanufu!
- Adam: (Okwira munimiro, ooooh...) Emirimu, emirimu, emirimu, emirimu, ...

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

Okusinzira ku muzanho, nibyosoma mu baibuli, bizibuki abantu byebagaana ku lwokugwa?

- Soma Amainhama 3:8,10 - Ki ekyatukagho kunkolagana ya Katonda nabantu mu kugwa?
- Soma Amainhama 3:12 - Ki ekyatukagho kunkolagana ghagati gha'bantu beenenabeene?
- Soma Amainhama 3:15 - Ki ekyatukagho kunkolagana ghagati gha'bantu nobutonde?

Mu kugwa, ekibi kyayingira ensi, tikibi kyampisa kyonka aye ne'kibonebwaku kyona. Nga okugwa kukaali, ghaliwo emere emara, tighaliwo musisi, amataaba, ne'byeya. Aye kulwokugwa, bino byonabyona tulinabyo niyebuli eno.

Okugwa kwakosa ino enkolagana eisatu dino.

Okulungamia Omusomesa: Laga **EBIFANANHI** Ekifananhi 2: Okugwa era oyambe abeezi okubona nga okugwa bwe kwayonona enkolagana dino.

Ekirubirirwa

Omutendera ogwiraku ku lugero ghagati gha Katonda ne bitonde byaganibwa ghagati gho kugwa nhi kunkomerero ye'ndagaano enkaire.

Okulungamia Omusomesa: Laga ekibina obugazi bwekitundu kyolibakoba mu Baibuli.

Guno nomutendera Katonda ghanoneza abantu Be. Alina okuyayana okwizawo enkolagana eyameneka.

ABURAHAMU— Soma Amainhama 12:1-3. Mukitundu kino, Katonda asitula Aburhamu yamugha omukisa. Lwaki agha Aburhamu Omukisa? (*Katonda ayenda okugha omukisa amaghanga gonagona.*) Mu kiwandiko kino kyonka, tubona entekateka ya Katonda okulokola ensi yonayona. Okubita mu kanisa, Ayenda okugha amaghanga omukisa.

MUSA — Katonda agha ensi amateka 10 tusobole okutegera engeri yo kwizawo enkolagana edameneka.

- Olowoza amateka gabiika ebyomumwoyo oba gabiika enkolagana yaife ni bantu banaife no butonde?

Amateeka a’na agasooka gaizagho enkolagana yaife ni Katonda. Nkolagana ki eizibwagho amateeka omukaaga agasembayo? (*enkolagana yaife twenkanatwenka*). Amateeka gonagona ga biika enkolagana yaife ni Katonda. (Okuvayo 21:3), enkolagana yaife twenkanatwenka (Okuvayo 21:12), era nenkolagana yaife nhobutonde (Okuvayo 23:10-12). Eriyo amateeka agendaghulo agayamba abantu okusigala nga balamu bulungi (Abalevi 13) era na’galaga engeri yo kubisamu banaife (Okuvayo 23:1-9). Katonda tafayo kubintu byaife ebyomwoyo byonka, aye afayo ku buli mbeera eyobulamu bwaife. Nensonga lwaki yakola amateeka agagema kubuli kitundu ekyamenebwa nekibi.

Soma Amateeka Agokubiri 28:1-14.

- Katonda asubiza ki abantu webanagoberera ebiragiro bye?
- Emikisa Katonda gyasubiza gyabyamwoyo oba mikisa egyebyo ebigemwaku mubulamu?

Katonda asitula bakyabazinga niba kabona aye era abaisiraeli babonabona mu bwavu nentalo kubanga bachuka baava ku Katonda era tibagoberera biragiro bye.

Soma 2 Ebyomubyanda 7:14.

- Baani Katonda bayeta okwewombeka okusaba? (*Tibuli muntu wabula abantu Be—leero aba kurisitayo.*)
- Ki Katonda kyeyasubiza bwebagondera ebiragiro bye? (*Katonda anawonia ensi yaibwe*) Kino kikaali kitufu leero. Tikitegeeza nti tunaabona bwabulamu bwonka nga bulokorebwa. Oluniriri lutukoba nti Katonda aida kureta okuwonezebwa eri enkolagana eisatu — enkoragana yaife ni Katonda, eri twenkanatwenka, neri ebitonde.

Omusalaba

Naile Kino nekitundu ekisinga okwewunisa mulugero luno, aye ate nekitundu ekisinga kuba kyamugaso. Mundikiriza edindi edisinga, abantu babetaaza okuwayo saadaka okusanusa ba katonda, aye mu bu Chrisitayo, Katonda bweyayenda omuntu, atyo yatuma Omwanawe okufa kulwaife.

Soma Ab’e Kolosai 1:12-20. Lwaki Yesu Yafa?

- Okwizawo enkolagana donadona.

Okulungamia Omusomesa: Laga **EBIFANANHI** Ekifananhi 3: Okwirizibwawo era oinonole ekibina nti Yesu yaida okutabagania buli kyaali kyamenebwa mu kugwa. Wabula, buli kintu tikiterere bulungi okutuusa kunkomerero yolugero.

Yesu yatulekera omulimo ogwamanhi. Tituvunanizibwa kubona bantu nga bafuuka ba Kurisitayo kyonka, aye nokubulira amaghanga. Okubulira amaghanga kitegeeza okuyamba amaghanga okugoberera okwendha kwa Katonda mubuli kitundu Yesu kyeyaida okutabagania.

Okwiira

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

Soma Okwolekebwa 21:1-7.

- Kunkomerero, nkolagana ki eribaagho ghagati gha’bantu ni Katonda?
- Nkolagana ki eribaawo ghagati gha’bantu bonkanabonka?
- Nkolagana ki eribaawo ghagati gha’bantu nebitonde? Tuliba nebyokulya ebimala okulya? Tulirwala ku?

Okulungamia Omusomesa: Laga **EBIFANANHI** Ekifananhi 4: Okwiira era oyambe abeezi okubainhonola nti Yesu bwalira, enkolagana dirilagho bulungi mungeri Katonda bweyadenda dibe mukusoka.

Okufundikira

Luno Nolugero lwonawona—Olugero olwokwewunyo okuva muntandikwa mungeri Katonda gyeyatondamu ensi eno enungi, era nga ekibi bwekyayingira muni era kyamenha enkolagana ni Katonda, nitwenkanatwenka, no butonde. Era nga Katonda bweyagonza ensi eno, yaghayo omwana ghe omulala okwiizawo enkolagana edamenebwa mukugwa. Era nga Katonda bwalira okutereza nokwizaawo ebintu nga bwebyali.

Katonda akugonza inho. Yatuma omwanaghe okutufirira tusobore okuba ne’kolagana ni Katonda nokuba nenkolagana nabuli kitonde.

Eisomo 2: Abantu Bamugaaso Inho

Ebibono Ebikulu

Abantu bonabona ba tondebwa mu kifanani kya Katonda era bamughendo gyal. Twetaaga okubisa bulimuntu nga ekitonde kyakatonda ekyomughendo naabo abatera okutulugunizibwa.

Ebyokozesebwa

1. Ekitabo ekiwabula Abezi (TIKYABUKAKE):
 - a. Okutondebwa mukifanani kya Katonda (akatabo 1 mukikunsu)

Enhandhula

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

E’Congo, amakanisa manyi gainhama okutukirira bamalaya era babaikiriza nokusula mukizimbe kye’kanisa era babegeresa okutunga. Bamalaya bano bali baana obobuwala abali basula kungudo olwokufuna embuto nga bakali kufumbirwa, bazaile baibwe babagoba mumaka.

- Olowooza kisaana okuyamba abantu oti nibano?
- Eriyo abantu abandi bolowooza kanisa beyandilowoizaku okusinga?

Okutondebwa mu Moneka Yakatonda

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene (EKITABO EKIWABULA ABEEZI)

Soma Amainhama 1:26-27.

- Abantu bawuukana batya kubitonde ebindi? Katonda yakozesaki nga okyokuboneraku nga’tonda omuntu?
- Neyiisa ki ediri mubantu nga ni Katonda adirina? Muzuule ningi nga bwekisoboka.

Soma Zabbuli 139:13-16.

- Oluniriri luno lutukobaaki kumigaso gyo’muntu?
- Olowooza oluniriri luno lugema kubantu bandawulo oba ku bantu bonabona?

Katonda yatubuumba, tuli babuumbe nobwegendereza, era yawandika enaku daife dhonadhona edhokunsi mukitabo. Titwagwabugwe, aye Katonda yatonda buli muntu.

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

Soma Yoanne 3:16.

- Katonda yakolaki okununula ensi?
- Olowoza Katonda yatufirira kubanga twali balungi? “(Webabanga tibekakasa, soma Ab’e Roma 5:8)”
- Katonda ghabanga yali mwetefutefu okusindika omwanawe okufiririra abantu, olowooza abantu katonda abatwaala nga bamugaaso ekyenkana wa?
- Kino kitegeeza ki mungeri gye tubisaamu abantu?

Mubimpimpi: Mulunyiriri, tubwoine nga kyalwatu Katonda alowooza abantu nga bamugaanho inho gyal. Yatutonda mu mboneka ye—Bulimuntu mwife yatondebwa, yatungibwa ghalala mumbuto dhabamaama baife. Afayo inho eri abantu kyaava yasindika omwanawe okutufirira.

Lowooza era kukanisa eyayamba bamalaya.

- Ebidubo bino biyiza okutuyamba okuteegera lwaki balondawo okubayamba?

TWEFUMINTIRIZEKU

Buliomu kwife wamughendo eri Katonda, era nabulimuntu ku kyaalo kyo. Twaala akaseera nga osirikirire olowooze oba obaile obabisa nga abomughendo eri katonda.

Ekyokwegeraku: Kanisa Eyasooka

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

Abakurisitayo mukanisa eyasoka bakitegeera nti abantu bamuganaho. Mukiseera ekyo, abantu baali baikiriza nti bakatonda balwanagananga nga balwanira ekitibwa era nga babandha abantu ebigheebwayo byomusayi gwabantu okwewonia okubonerezebwa bakatonda. Abakurisitayo bategeera nti Katonda Omutufu yali wandhawulo. Nti mukifo kyokusaba ebigheebwayo, yemwene yagheerayo abantu nga atuma omwanawe yenka omulala okubafirira (Yoanne 3:16). Okugheebwayo kwayesu kyakakasa nti bulimuntu gha muganaho munene inho era nga ghamughendo. Okutegeera kuno okwo kugonza kwa Katonda okwamani eri ensi ye, neri omuntu kyaatera kanisa eyasooka okudeemera enkora edariwo nga okutolamu embuto, nokwita abaana abato. Mubiseera ebyo, omwana omuwaala bweyazalibwanga, bamusulanga kunguddo. Aye abakurisitayo bakitegera nti buli muntu mulamu-oba aliku obuleemu, oba akaali mumabunda, muwaala oba mulenzi, omwidu oba omugaiga-bamughendo munene inho eri Katonda. Era banunuranga abaana abobuwala abasulibwanga kungudo babakuza nga abaibwe.

Ekanisa eyasooka era yalina okwikiriza nti Katonda yalaga okugonza kwe nga aghaayo obulamu bwe kulwaife, era boona batwaala obuvunanizibwa okweghaayo okughereza abantu. Abagoberezi bayesu bategeera nti balina kuba baakisa era nga basoniye eri buli muntu nga Katonda bwali oweekisa era omusoniye gyebali. Mubiseera ebyo, ekirwaile kya Cholera kyabalukawo. Kirinti, omuntu alina cholera bwanywa amaadhi, omukisa ogwokughona gubagho. Awazila maadhi, baba bakufa. Aye ate, ekirwaile kya Cholera kisansaana mangu. Abalooma bwebatya okugemwa ekirwaile, buli gwebabona nga agemeibwa ekirwaile bamusuulanga kunguudo afireeyo mukifo kyokubawa amaadhi. Obulamu bwomuntu tikyali kyamuganaho gyebali. Wabula abakurisitayo baali bandhawulo. Baagya yabarwaile ba Cholera baabawa amaadhi era baabaidhandaba. Baali baikiriza mu ku ghereza okwokweghaayo ne'kisa. Abakurisitayo bangi abaafa Cholera aye abantu webaabona okugonza kwaibwe, bangi baghaayo obulamu bwaibwe eri Kiristo era ekanisa yaakula.

TWEFUMINTIRIZEKU

Twaala akaseera olowooze kulugero luno mukasirise.

Saba Katonda akuyambe obone bwobisa abantu.

- Obabisa mungeri nti bamuganaho inho era Katonda asobola okubafirira?
- Abantu abandi obabisa bulungi abandi tibulungi?

Saba Katonda akusoniwe wotabisiiza bantu mungeri emusanusa. Saba Katonda akulaage engeri gyaabonamu abantu.

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO

- Bantu ki bobona abanomebwa?
- Ngeriki dhetuyinza okola okulaga abantu nti bamuganaho inho eri Katonda?

Eisomo 3: Gonza Katonda era Ogonze Mulirwanawo

Ebibono Ebikulu

Katonda yatweta okugonza balirwana baife, okuba engeri eyokulagamu okugonza kwaife gyali. Tusobola okulaga okugonza balirwana baife nga tubayabmba ku bwetavu bwaibwe.

Ebyokozesebwa

1. Ekifananhi:
 - a. Omuzanho gwomubulizi (obutabo 3)

Enhandhula – Omuzanho Gwo'mubulizi

OMUZANHO

Okulungamia Omusomesa: Londa abeezi basatu okwetaba mukazanho kano. Bagemye obutabo **EBIFANANHI** - Omulimu Gwomubulizi

Enhandhula yo Mwozezi: Abakurisitayo batera okubona “enjiri mubufundha byayo.” Baidhi nga okwikiriza yesu kiba kyakusalawo ghagati ghubulamu nokufa aye eriyi kyebataidhi. Ghebabanga tibabona byeetago byabantu banaibwe, obubaaka bwaibe bubula. [osirikamu] Leero, tunaakyaliraku amaka amawafu. Omutyamye mulala mulwaire muyii ali kundiri. Omugeni, mukurisitayo omubulizi wenjiri a'tambula maka ku maka atuuse.

Omubulizi (Omu): Koodi, Koodi! Abeeno muliyoo? Ningire? (Yingira)

Omufu omurwaile (Om-om): (Mubunafu) ndi waano...

Omu: Olyotya, ninze _____ nvirire mu kanisa eyetebwa _____. Era nga ndidye leero okwaaniriza mu kanisa yaife. Katonda atughaire enkabi ya twidhaburula mumanhi. Tikyetagisa osubwe.

Om-om: (Yekyusa yayogera nga alumwa) Tiisobole kwidha... tisobola nakuva mubulizi.... ndimurwaile atasobola nakutambula... bangooba kumulirimu nzira nasente daidhagala naile emere nokupangisa...

Omu: Ebyo ebizibu nga binene aye, ndhidi omuntu alina ekyokwiramumu eri ebizibu byensi byonabyona. Waikiriza Yesu okuba omulokoziwo?

Om-om: (Mubunafu yailamu) Abomundhu yange nemikwano bandekawo bwenalwala bangoba nikumulimu... Kyokoba eriyi omuntu asobola okunamba mukansa yaimwe? Negayirire?

Omu: Obuyambi obusinga bwosobola okufuna oidhabwagana mukapapulo kano. Kainonola entekateka ya Katonda eri obulamu bwo. Oidi, tikwendha kwe iwe okuba nga ogalamirire wano! Twala akapapula kano okasomemu osabe esaala eyokwatula ebibi era oikirize!

Om-om: (Wubunafu inho) Tiisobola... Ndimunafu inho... (Yabunira yalambala nga tiyenenia.)

Om-om: (Yakebeera entunisi) eeh! Okali mulamu, Musengwa asaakibwe! Ntukire mukaseera mbe omudulizi. Kankulekere akapapulo kano. Kaneyongereyo nsobore okughereza eri emyoyo ejindi egyabula. (Yayogera inho mumatu agomulwaire) Twidha kusabira. Idhukira Yesu nekyokwiramumu. (Yagorola)

Om-om: (Yamulingirira nga agolola) Ohhhhhh...

(ezira kindi kyeyakola – oba kyonakyona ekyandisaine)

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

- Kiki ekyatukawo mu muzanho guno?
- Wali obweineku oba okumanhaku abantu abaabulira enjiri eri eti neno?
- Enjiri eno ya ghangala kwenkanaki nga ebakolera?
- Embulira eno ogigeranganya otya nenjiri Yesu gyeyagheerezamu?

Ebyawandikibwa birambulukufu inho nti Katonda afayo eri abalumwa—era feena tulina okufaayo. Edhimu “ku ngeri” ediyinza okutuyamba okumanha omutima gwa Katonda eri abantu dhaganibwa mu mateeka ga Yesu.

Ekiragi Ekikulu

OKUBAGANYA EBIDHUBO MU KIKUNSU EKITONO

Okulungamia Omusomesa: Ghandika Olughayo kulubaagho. Buli kibinja kiwe omubungo ogweniriri dhebanailamu nga babuziibwa.

Soma eniriri dino waifo. Bintu ki ebibiri byetwalagirwa o’kola?

Matayo 22:36-40

Luka 10:27

Soma eniriri dino waifo: Dhino eniriri dirambika ekintu kirara ku bibiri ebyo wangulu. Nekirigha?

Matayo 7:12

Ab’eroma 13:9

Ab’egalatia 5:14

OKWIZAYO OBUBAAKA

Biragiro ki ebibiri byetubona mu kibungo ekisooka ekyeniriri?

- *Gonza Katonda*
- *Goza muntu mwino*

Kubiragiro bino ebibiri, kiriwa Yesu kyakoba ekinsinga obukulu? (*Era soma Matayo 22:37*)

- *Gonza Katonda*

Bwetufunza Ebiragiro ni bakabona mu Kiragiro kirara ku bibiri, nekiriwa?

- *Goza muntu mwino*

Olowooza lwaki Yesu yasalawo okufunza Ebiragiro ni bakabona nga akozesa ekiragiro kino?

- *Webataikania nti kubanga tulaga okugonza kwaife eri Katonda okubita mu bikorwa byaife, agho ila ku kibuzo kino munkomerero yo lusomo.*

Okugonza Muntu Mwino

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO

Soma 1 Yoanne 3:17, 1 Yoanne 4:20, ni Yakobo 1:27.

- Eniriri dhino disomesaki ku kugonza muntu mwino?

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

Nkolaganaki eri ku kugonza Katonda neri okwiramuka kwaife eri ebyetaago byabantu?

- *Bwetunagonza Katonda, tunakiraga na kugonza bantu banaife. Aye bwetukoba nti tugonza Katonda aye nga titukugonza bantu banaife, kiraga nti amazima geenegene titugonza Katonda.*

Bwene kisoboka okugabana okugonza kwakatonda ayenga tituyamba bantu mubwetavu bwaibwe?

- *Mbe*

Bwene, tuli begereesebwa ba Yesu bwetuba nga titugheereza mu kwenigiramu mu byobuntu, ni mubyomubiri nga ogaiseku nebyetavu ebyomyoyo gyabantu?

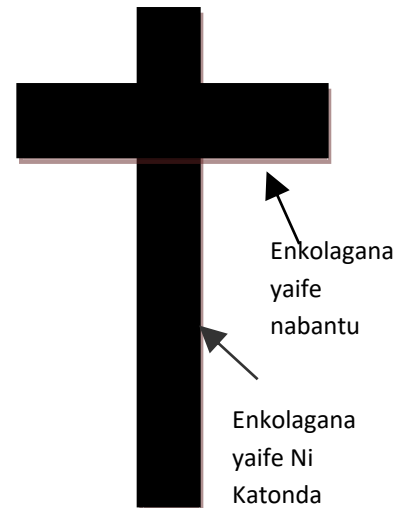
- *Mbe. Bwetulingirira olugero olwe'ntama ne mbuzi, bwenebwene tugabanizibwamu kulwebyo byetukola twakola, nobutakola. "Nali muyaala ghampa ekyokulya, Naali nhoonta ghampa ekyokunwya..." (Matayo 25:35) Yesu alambulura mu lugero luno nti atusubira okulabirira obwetavu bwabo abatuliraine bwetuba nga bwenebwene tuli bagoberezi be.*

Omusalabba

Okulungamia Omusomesa: Kuba ekifananhi ekyomusalaba kulubaawo nga bwekiragibwa. Okinhonole eri abantu.

Ekifananhi kino kikubibwa okutuyambaku okwidhukira ekiragiro kino Omusitale oguja waigulu gulaga enkolagana ya Katonda nife. Nhomusitaale ogusinga bunene.

Omusitaale ogusalamu mubulambavu gulaga enkolagana yaife benenabeene. Omusitaale ogusalamu mubulambavu guwanilirwa omusitaale ogulinze waigulu. Awazira omusitaale ogwawaigulu, Omusitaale ogusalamu mubulambavu gunaaba mwitaaka. Gano mazima tilwakifanani kino kyonka, ghabula nimubulamu bwaife. Twetaaga Katonda okutuyamba okuba nenkolagana enungi.

Naani Muntu Mwino?

Okulungamia Omusomesa: Mu kikulwakino, oidah soma olugero olwomusamariya omulungi nga abeezi bwebazaanamu akazaano. Londa omuntu mulala abe mulala kwabo abali mulugero. Abantu musanvu abendebwa mukuzaana okutolayo ekifanani ekiri mu lugero luno: Omusaada 1, omunhazi 1, Kabona 1, omulevi 1, omusamaria 1, nomwidhandabi 1.

Ghaliwo omuntu mulala eyabuuza Yesu, "Kiki kyenina okoola okusikira obulaamu obutaghaagho?" (kirinti, "Mpanga ntya okwingira eigulu?") Yesu yamukooba nti bintu bibiri nebyetaagisa—okugonza Katonda no kugonza bantu banaife. Omuntu yamubuza nti, "Muntu munange nani?" Yesu yamwanukula nholugero.

Soma Luka 10:30-37.

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

- Omusamaria omulungi yali aidhi omusaadha eyari kwitaaka?
- Omusamaria omulungi yamukoleraki? Yayawukana atya kubaasoka?
- Omusamaria omulungi yalaga atya okugonza eri muntu mwine? Yakola ekimala oba yakola ekisinga ku kyetagisa?
- Olugero luno lutwegesaki kukumanha mulirwana waife?
- Kiki kyetweega mulugero luno mukugonza bantu banaife?

Okuta Munkola

Lowooza ku bantu bootera okubona, ki kyosobola okukolera omuntu owundi?

Eisomo 4: Okukula Mungeri Dhonadhona

Ebibono Ebikulu

Agho Yesu yakula mungeri einha—mumubiri, mumwoyo, nhokugozebwa Katonda nabantu, nimukutegeera. Tweena twetaaga okukula mungeri dhino eina era tughange okuyamba ebyaalo byaife namakanisa okukula mungeri dhino.

Ebyokozesebwa

1. Ekitabo Ekiwabula Abeezi:
 - a. Luka 2:52 ekipande (buuli musomi kirara)
2. Obupapulo obutono obusobola okutebwa kulubawo oba ekipande

Enhandhula

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO

- Kiki omwana ghagati ghemyaka 0 ni 18 kyeyetaaga okukulamu?

Okulungamia Omusomesa: Ghandika ebiribwamu byabuli kikunsu kukapapulo akatono. (Oidhakozesa obupapulo buno omukuzi ogwiraaku). Bwebabanga tibali kwogera ku byakuboneraku mubitundu ebina bino (bona waifo), agho baletereze nga ogha ebyokuboneraku. Ebyo: Kwenigiramu mu byobuntu: Ologhoza omuntu ono ayinza okweetaga okukola amaka oba abantu okubagonza?

Luka 2:52

Soma Luka 2:52: “Era Yesu yeyongera mumagezi nokukukula era nokugonzebwa Katonda nabantu.”

Ngeriki eina Yesu dheyeyongera okukula? Mitenderaki edhabulido edivunula enkula dinho eina?

• Mukumanha	Mumagezi
• Mukukula mumubiri	Mumubiri
• Nokugonzebwa Katonda	Mumwoyo
• Nokugonzebwa abantu	Mukwenigiramu mu byobuntu

Okulungamia Omusomesa: Ghandika emitendera ena egyiribwamu ku kipande oba olubawo. Twaala obukaada. Okozese obupapulo bweghakoze mukwinhama era okooobe ebikunsu okubwaaghsula mu bitundu ebina.

Nga Yesu, twetaaga okukula mungeri dino eina. Tusobola okozesa Yesu nga ekyokuboneraku nga tulowooza kungeri abantu gyebyinza okukulamu.

Enkula Ya Yesu

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

1. Yesu yakula atya mumubiri/mubintu ebikozesebwa/nimu kwenigiramu mu byobuntu? (Yagya kwitendekero erya ghangulu? Yalina amasanalaze eghaibwe? Yalina emere e'mara eghaibwe? Yali asobola okusoma nokughandika? Yalina abazaire abamugonza?)

- *Yesu yakulira mumaka amawafu. Baalina okughayo muyekaalu ekighebwayo kyanjibwa ibiri (Bona Luka 2:24 ni Abalevi 12:8)*
 - *Aye yalina emere emaala, ise yalina omulimu, era yalina abazaire abamugonza.*
 - *Yenna yayeega okusoma nokughandika mukusoma kwe muyeekalu.*
2. Yesu yalina ebyokozesa ebimughangisa okutukiriza ekigendererwa kya Katonda gyalibwaki? Lwaki oba lwakibwaki?
- *Yoanne 17:4 etukoba nti Yesu yamalizira omulimu Katonda gweyamugha. Yaghanganga okumalizira ekigendererwa.*
3. Kiyamugenda kwenkanaki okutukiriza ekigendererwa kya Katonda?
- *Yesu yali muwafu, aye yasobola okughangula ekigendererwa kya Katonda mu bulamu bwe.*
4. Yesu yakula mungeri edho eina. Tusobola okuyamba banaife okukula mungeri dhino eina? Tutya?
- *Iyii, dhino engeri eina dhitugha ekyokuboneraku kyetuyinza okozesa okuyamba abandi.*
 - *Okukula mungeri dhino eina kiba mumitendera era kitwala akaseera.*
5. Enkula ya Yesu yali yakibwatulira, oba kyali mumitendera okumara ekiseera?
- *Enkula ya Yesu yali ya mutendera kumutendera era yatwala akaseera—emyaaka nga 30!*
6. Enkula ya Yesu ghebanga yali yamutendera kumutendera ekyatwaala emyaka egyo emingi, abantu abandi bo olwozoza betaaga ibangaki? Kaseeraki akamaala omuntu okwetekateka okusiga mu kukula kwabandi?
- *Kitwaala akaseera abantu okukula. Bwetuba nga twendha okubayamba, buti tulina okuba nga tubasigamu esaawa ningi okuswisa emyaka mingi.*

Okuta Munkola Yobulamu Bwaife

Titulina kukula mungeri eina nga Yesu bweyakola kyonka, wabula nokuyamba abantu abandi okukula mungeri dhino eina.

Okulungamia Omusomesa: *Ghabulimuntu akatabo ka beezi basome Luka 2:52 ekipande (EKITABO EKIWABULA ABEEZI)* Bwobanga oziira butaabo obwekipande, kuba ekipande kulubaawo abeezi bakikube kumpapula daibwe.

Okusokerairala, iduzaamu ekipande nga ogha ebyokuboneraku mungeri gyetuyinza okukulamu kubuli mutendera era oizemu amanzi abomundhuyo, ekanisa ne kyaalo okukula mungeri dhino.

Idhukira oku....

- Okulonda ebintu ebinyinza okolebwa mu saabiti. Bwonalonda ekintu ekigaaazi kiyinza okulema okukyimaliriza, era ekinavamu kimalamu amanzi. Londa ekintu ekitono osobole okimaliriza era olonde ekindhi saabiti eiraku.
- Londa ekintu kyotalikola.

Ekikunsu ekyabo abatali beevu bulungi—*ekikunsu ghekiba nga kizibughalirwa okwiduzamu obupande, mugabanebugabane engeri eina mubigambo:*

- Lowooza kungeri dhoyinza okukulamu mungeri eina. Biki byobaile tookola?
- Lowooza kubomumakaago. Balikula mungeri dhino eina? kintu ki kyeghetaaga okola mu saabiti enho oyambe obomundhuyo?
- Lowooza kukanisa yo—ani gwoyinza okuyamba yakula mungeri nga ndaala kungeri eina dinho? Kiki kyogya okukola?
- Lowooza ku kyaalo kyo—ani gwoyinza okuyamba yakula mungeri nga ndaala kungeri eina dinho? Kiki kyonokola?

Iduzaamu ekipande kyonakryona ne bidhubo ebyokuyamba abomumakaago, ekanisa, ne'kyaalo okukula nga Yesu bweyakula.

Okulungamia Omusomesa: Gha abeezi ekiseera ekimara okulowooza. Kyamugaso inho okubagha akaire akamala okufa ebidhubo ebindi okusinga okubitamu lukwayaya.

Bwebabanga bamaliriza, babuuzze belondemu abeghayo okugabanaku ebidhubo byaibwe ni banaibwe mukibina. Babuuzze obanga ghaligho akatundhu akabaile akazibu ko kwiduzamu mukikolere ghalala nebikusu ebindhi. (Obwiire ghebutamala eri bulimuntu okumaliriza, kooba abeezi bagyebabikolere eghaka babimalirize.)

Omulamwa	Engeri eina Yesu Deyakulamu			
Okukula	Mumagezi	Mumubiri	Mumwoyo	Mukwenigiramu mu byobuntu
 Ighe	Soma akatabo oba ekighandiko kungeri gyenenda okwegamu ebisinga	Tambulamu ogye eghala	Gwegheyo ekitundu kyolunaku mukusaba	Ghandikirayo mukagwagho obubaaka obumwizamu amanhi
 Abomumaka	Okubagania ebirowozo ku Ngero ebiri nabomumaka gange	Okwooza sowani nga tumaze okulya	Okulembere abomumaka gange mu kusaba buli lunaku	Okukyazaku mukazi/omwami wange" (nga abaana baziraku)
 Ekanisa	Okweghayo kwolwebalaza nga nta munkola byenayeze mukanisa ku saabiti	Okulongosa egyira ereta abantu mu kanisa	Okusabira omusumba buli lunaku nabakaire be'kanisa	Okwaniriza abe'kanisa mumaaka gange okunywa ka chai
 Ekyalo	Okubagania ebirowozo kubizibu byekyaalo nabakulembeze	Okulonda kasasiro kumulirwano	Okwaniriza balirwana ku sekukulu mu maakagange	Okuzanha omupiira nibalirwana

Okufundikira

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIBINGYA EKITONO (ABANTU 2-3)

Mukibinjja ekya'bantu 2-3, (tibaswiika 3), gabanaku ni bainho ekintu kirala kye gheghaileyo okukola. Mwesabiregane Katonda aidhabagha obusobozi okutukiriza obweyamo.

Eisomo 5: Katonda Ayendha Ekanisa Eyambe

Ebibono Ebikulu

Ekanisa yayetebwa kugonza ebyaalo okubita mu bikolwa, okusingirailala nga bayamba abawafu nebyetaago.

Ebyokozesebwa

1. Olupapula – empapulo ibiri kuburi kibingya kubina
2. Ekitabo Ekiwabula Abeezi:
 - a. Engeri eyokuyamba (olupapulo lulala muburi kikunsu)

Enhandhula

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO (ABANTU 4)

Ghandika oluniriri olwebikorebwa ekanisayo (kuba okikirire buli kikorwa bwekiba nga kyetaagisa).

***Okulungamia Omusomesa:** Bwomaliriza, koba buli kikunsu okusoma mubighandikibwa era bateku obubonero okulambika oba ekikolwa kyabantu abagya mukanisa oba abatagya mukanisa. Bali bameeka mubuli kikunsu? Omaare otegho akabonero akendhawulo akalambika abafaayo eri abawafu na'bali mubwetaavu. Balibameeka?*

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

1. Abantu bokukyalo balowolezaki ekanisa?
2. Abantu bokukyalo balowoleza ekanisa e'kolaki?
3. Abantu bokukyalo balowolezaki abakurisitayo?
4. Abantu bokukyalo begomba okwidha mukanisa oba mulina kugyaayo mwabaniriza?
5. Olowooza abantu bokukyaalo banawulira batya nga ekanisa eviregho?
6. Olowooza kinho kisanhusa Musengwa Katonda?

Isaia 58

Isaia yali aghandhikira abaisiraeli, abaali abalonde ba Musengwa Katonda. Nekyoboneraku ekyekanisa leero.

Soma Isaia 58:1-10: era okubaganie ebidhubo

- Abantu baali bakolaki?
- Katonda yabailamu atya?
- Lwaaki Katonda yailamu mungeri enho?

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO (ABANTU 4-5)

Koba buli kikunsu kighandike mubufunze ebibono binho mungeri eyokuba ekifananhi oba okughandika eniriri. Buli kikunsu bwekinamala okulaga bwekikoze, babuuze ki kyebalowooleza ebibonho binho eri ekanisa yalero.

Omuunhu Nekimulika

OKUBAGANYA EBIDHUBO MU KIKUNSU EKITONO OBA EKINENE

Soma Matayo 5:13.

- Omuunhu gukozesebwaki?
 - *Gulongoosa, guyamba obutavubza bintu, guleeta obuwoomi.*

- Lwaaki Yesu akooba nti abakurisitayo “muunhu gwansi”?
 - *Tureeta enkyukakyuka mubitundu gyetuba. Era tureetenga enkyukakyuka etukuza ebyaalo byaife obutavundha. Ekyo kitegeeza nti tuletere ebyaalo byaife okufuuka katonda nga bwayenda.*
 - *Nga omuunhu omutonho bwegukyusa empooma ye'mere, abakurisitayo aboolubatu basobola okureeta ekyukakyuka enene mukitundhu*

Soma Matayo 5:14-16.

- Tusobola tutya okwakayakana einho nokusingagho?
 - *Nga tukola ebirungi.*
- Kiki ekirina okuva mukukola ebirungi?
 - *Latta waife Oghomwigulu agulumizibwa.*

Olugero Olwo' muunhu Ne'kimulika

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

Soma Olugero 1 – Sari (Ekiteteyi) ekyambalwa Abakyaala Abayindi

Abantu bomukanisa enho baali beebona nga abeidiini erinigirizibwa. Baali nga batya okugheerekeza kuluya kwa matwaale gaba kurisitayo. Aye ghebayega nti balina okwolesa okugonza kwamusengwa eri ebyaalo byonabyona, Omusumba yaizamu abakyaala amanhi okutadiika okunonenkereza kubyataago bye kitundu kinho mu sabiti eyailaku.

Mukusaba okwailaku mu sabiti, Abakyaala bakoba nti bazuula abakyaala Abayindi ikumi nababiri nga buli omu alina sari (lugoye) ndhala. Mukyeeya, Sari eba erina okwozebwa buli lunaku. Omukazi ghabanga alina sari ndhala, aba alina okusigaala munhumba mpaka nga Sari ekaze mukasana. Omusumba yabuuza mukibina oba nga mulimu abantu abalina sari eisatu era abayinza okwendha okutonera omu kubakyaala Abayindi. Abakyaala abamala beghayo okutolagho ekyetaago ekyo. Sabiti eyailaku, abakyaala be kanisa bakyalira amaaka gabakyaala abayindi era bagha bulimukaazi sari eyokubiri. Abakyaala abayindi bewunia olwekikolya kino era bakyalira abakyaala abakurisitayo okubasabira. Abamu kubakyaala abayindi abaali amabundha boona basaba abakyaala abakurisitayo okusabira abana baiwe abakaali mu mabundha.

Soma Olugero 2 – Amaadhi Ge'kyaalo

Mukitundhu ekindhi abantu balina obuzibu bweibula lya'maadhi. Abakulemeze be'kanisa bwebayega nti Katonda ayendha ekanisa okuyamba ebyaalo mubizibu byebaagana, abakulemeze basalagho okulowooza kuki kye banaakola bobeeene okutolagho ekizibu kyeibula lyamaadhi. Bafuna ekifo baapangisa ebyuuma ebikozesebwa okusima ensulo nemikono gyaibwe. Mukusooka abantu baaloba ekirowoozo kino - nga balowooza nti amaadhi gali ghala mubwiina. Era nga bawooza nti bwekiba nga kisoboka okusima amaadhi nemikono, lwaki tityakolebwa ira? Aye abakulemeze be'kanisa basalagho okugezaku. Bapangisa ekyuuma ekinene ekikozesebwa bakireeta kukyaalo. Era baatandika okusima amaadhi einhuuma gheitaaka lye'kanisa. Amaadhi bwegabotola mubughanvu bwa fuuti 45, buli muntu yaasagamba kukyaalo.

Aye abantu abaatasabira mukanisa tityabasanula nga balowooza nti ekanisa ejakwesigaliza amaadhi gaayo nabajisabiraamu. Aye ate ekanisa yayeeta bulimuntu kukyaalo okugaabana mumukisa ogwaKatonda kunsulo gyebasima. Mukaseera mpaghobwekaaga, abakiise bebyaalo ebirilainewo baasaba ekanisa okubayamba okusimisa ensulo okumpi naabo. Ekanisa yabailamu nga eganha. Mukaseera akatoono okubita mu mwaaka, ensulo 15 dhasimwa nemikoono nga endhala kuyo eswiisa fuuti 80.

Abantu bewuunia engeri ekanisa gyeyalagamu okugonza kwakatonda era ekanisa bweyayeta abantu okuwulira obubaka bwomukwaano gwakatonda, ekizimbe kyaidhula abantu abaali bendha okutegeera ebiswiikagho ku Katonda na'abantu be ababagha amaadhi.

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

- Amakanisa gano gaakolaki?
- Amakanisa gaano gaali makoombe?
- Bakozesa bikozezewaki?
- Lwaki bakoola ebintu bino?
- Ki ekyaava mu bikolwa byaibwe?

Entama Ne'buzi – Matayo 25:31-46

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

Okulungamia Omusomesa: *Yamba abeezi okubona omulamwa golugero luwandiiko luno nti guli kubintu ebibonebwaku. Yesu tiyakoba nti “Nali muyala mwampa akapapulo” oba “Nali mwidwaliro mwansidikira enjiri kuntaambi.” Obwetaavu bwaali bubonwaaku nga bweetaga kibonwaaku.*

Soma Matayo 25:31-46.

1. Ndhawuuloki eyali ghagati ghentama nembuzi?
2. Bintuki entaama debyakoola? Bintu byamubiri oba bintu bya mwoyo?
3. Ekanisayo eteera kukolaki kubintu Yesu byeyamenha waigulu?
4. Ki ekinaatuka kukyaalo kyo singa abasabira mukanisayo bakola ebintu bino?
 - Kanisa eidha kwewunisa bulungi abantu be'kyaalo.
 - Embeera dhobulamu bwaibwe didha kula.
 - Baidha kwigulira emitima gyaibwe eri okweega ku Katonda.

Engeri Yokuyamba Abantu

KIKOLWA KYE'KIKUNSU EKITONO

Lowooza kubibono ebyendhawulo engeri ekanisa gyeyinza okuyamba abantu mumbera dino – bayala, banonta, abali amadhu, abazira ghasula, abalwaire, basibe mwitudha. Kozesa engeri yolulwayo nokolera aghalala okwiduza ekipande. (**EKITAABO EKIRUNGAMYA ABEEZI**).

Eisomo 6: Bwetaago ki Byetuyinza Okuyambaku

Ebibono Ebikulu

Katonda ayenda okukola kubuli kizibu mubyalo byaife. Alina ebigendererwa ebirungi eri ebyaalo byaife.

Ebyokozesebwa

1. Ekitabo Ekiwabula Abeezi:

- Omusumba Wong (akataabo kalala mukikunsu)
- Ekyoboneraku kya Jose ni Mari (akataabo kalala mukikunsu)

Okworesebwa Kwo'musumba Wong

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

Okulungamia Omusomesa: Inhonola ekibina nti oligyabawaira olugero. Bwebanamala okuwulirisa, ogyakwetaaga bailemu ebibuzo bino waifo.

- Gha ebimu kubizibuki ebyagaanibwa mukyaalo kya musumba Wong?
- Katonda yalina ntekatekaki eri ekyalo kino? Soma kubizibu kiralakukirala obone ekyokwiramu yesu kyeyabalaga.
- Ki Yesu Kyayakoba Musumba Wong okukola?

Soma Olugero lwa Musumba Wong.

Ghaligho lulala omusumba ghe'kanisa eyali entono, nga bawafu, mundegoyego dekibuga ekinene. Amainha ge ni Wong, nga yali yakasengukira kukyaalo kino kubanga yawulira Katonda nga'mutuma. Ekanisa yali ntono— nga yabantu 40. Abasinga baali bakyaala na'bana. Wong yalina emirimu ebiri. Yakola nga bwekisoboka akusumba ekisibo kye ekitono, era nga akola naghandhi okusobola okugabirira mukaziwe nabana ababiri abaato.

Lwali olwo, ngabwejali enkolaye, yagolokoka ngebulayo esaawa ndhala bukya afuneyo akairake yenka nikatonda. Yagolokoka yayambala yabikula kateni mpola eyali eyawula ghagati we'idhiro nimukaziwe nabaana webali batendwike. Yakoleza akatadhoba. Yatandika okusoma baibuli. Kunkyo elyo, yali alikusoma mukitaabo kya Isaia 58 nga alikuwulira okulira kwakatonda eri okusinza kwayenda:

Kuno tino'kusiba nze kwe nhenda: okusibula endhegere n'ebikoligo ebisibirire abantu mukutuntuzibwa Abasibe abatuntuzibwa mubalekule baje nga baidembe? Abo abali endhala mubaghenga ku mere yaimwe, Nabaavu abazira maka mubaigizenga mu maka gaimwe abo ababita amadu mubaghenga ebyokuvaala era mutalobanga kuyamba bantu babaliku luganda?

Wong nga tasobola kweyongerayo, omutima gwe gwalwanagana nebirowozo bye. Katonda ghabanga afayo inho eri abaavu, lwaaki Wong yeyagana nga ali ghagati mubwavu buti era nokubonabona okumenha omutima gwe? Yali aidhi abantu bekitundhu kye bwebali bataghanamu okwebesagho. Mubutufu ngabatulugunizibwa. Wong mwene tiyalina kyakulya kimumala nabomumakaage era nga nolundi alemererwa okubagulira eidhagala lwebetaaga. Yaloghoza, "Katonda aligha? Ekyawandikibwakino kitukirira kitya wano ku kyaalo kyaife?"

Bweyali nga akalwanagana nebilowoozo, ghabawo okukonkona kulwigi. "Ayinza kuba ani oyo kunyokuno?" Wong yalowooza. Yaja kulwiji. "Ani oyo?" Eiloboozi lyailamu kuluya "Wong Nze Yesu, Wong." "Ani?" Wong

yabuza. “Wong, Nze Yesu, “eiloboozi lyailamu. “Amazima geene niwe ani?” Wong yabuuza. Eiloboozi lyailamu, “Wong, Nze Yesu, ndidye kubanga mpulire okulira kyomutima gwo. Nenda ondage ekikutawania.”

Eiloboozi lwawulikika nga lya’mazima. Wong nobwegendereza yaigulagho. Akanzimyezimye kaali kakaliku era Wong yali abona bwakisikirize ayenga kifanana nomuntu gwayali alowooza okuba Yesu. “Kalibu Mukamawange,” Wong yakoba. “Mbe, Wong, nendha ombiseku mukyaalo ondage ki ekimenye omutima gwo.” Nga akewunia, Wong yaikiriza, okulabula, “Tulibakutambula nga twegendereza kubanga amaadhi gabaile gagwa, ebissubi binji ate tuzira migwaana jimala kukyaalo.”

Bwebali nga batambula kungudo dekyaaalo, Wong nga akobera Yesu ebigema ku mayumba gebabitaku. Mumaaka ago galimu omukazi omukaile eyetundha okusobola okulisa abaana be. Mukasisila akailaku mwalimu omusadha nga mutamivu era nga akuba mukaziwe nabaana buli kaseera lweyatamiranga. Agho ghaligho amaka gomukulembeze ghekyaaalo, nga alya enguzi, era nga atoola kubantu sente nga abasubiza amasanalaze age’kyaaalo—yadinywamu nokudizanamu zaala.

Babita mukyerelezi ekiri ghagati ghekyaaalo. Ghano ghalina ku ekyaaalo ghekikunganira, aye kyaiduzibwa kasasiro awuuna ekivundhu ne’mpube. “Obona enumba eyo?” Wong yabuza nga asonka kukasisira akali kumbali wakasozi. “Omukyaala na’baana bana basulagho. Eibaati - litoona inho. Ere baavu inho. Babula nekyokulia oba ekyokwambala ate balwalalwala.” Mukaseera ako baali batuuse kuntiko yakasozi ekyaaalo kwekyazimbibwa. Wong yasonga eghala. “Ere ghansi—omukyala na’bana gyebaja amaadhi. Tuzira maadhi kukyaalo.”

Wong yatandhika okukyuka aye yawulira okulira mumpolampola. Yalinga eiloboozi gyeriva. Nga ni Yesu—Yesu nga alikulira! Wong yabona nga ekintu ekimukutwiire omutima kikutwiire nomutima gwa Yesu. Wong yatandika okwogera, aye Yesu yasitula omukono gwe yagama ku Wong yamunweegera, yamulingirira yamukoba ati, “Wong, nendha nkulage kyenendeza ekyaaalo kino.”

Amangu ago, Wong yesanga nga alingirire ghansi ku kyaalo. Yesu yatandika okwogera era Wong nga abona buli Yesu Kyamukoba—byali bibaawo! Yesu yayogera kubantu bomukanisa ya Wong mu bwaavu bwebalimu, bagabaana na’baavu abazira kumirirwano. Buli lunaku batereka akachere akatono ba’kata mu mukeebe. Kunkomerero ya sabiti, buli omu aba nekikeebe ekiduvu kyaaleta ku kanisa okugabana mulina lya Yesu na’bekyaalo abalina ekitono. Bagabana ni saabuni. Abakyaala bekanisa bakyalira banamwandu kukyaalo era babaigiza babayamba okwooza, okufumba, nokulabirira abaana baibwe nga balwaire.

Yesu yayogera kubwemirimo, era Wong nga abona nga abantu balina emirimo. Tikooba nti disasula inho, aye emirimo egiwesa ekitibwa era edisobola okubesawo omuntu nebyetaago. Yesu yayogera kunzimba era Wong yabona obusisira obwingiza empewo namaadhi obwafuribwa amayumba. Agatali matiribonha aye amayumba agaali amayondho era amalungi. Yesu yayogera kumaadhi era amangu irala ghabonekawo obutaapu muifo ebyenkizo abakyaala na’baana ghebasena amaadhi amayondho. Yesu yayogera kubyobuyondo era wongo yaboona nga ghaligho emigwanho tibuli kunhumba aye ejimala bulyomu gyasobola okozesa. Omubungo gwebikaka (Kasasiro) Ghagati ghe kyaalo yavaagho. Ghailagho emiti emito era nga ghaligho abana abali baseka nga ghebazaana omupiira. Yesu era yayogera kubulamu obwakusibwa era wongo yabona nga omukazi eyali yetunda yatandika okughanirira abaana be nomulimu ogwekitibwa. Omusadha eyali omutamivu yatandika okuba baba era omwami agonza mukyaala ghe. Omukulembeze oghekyaaalo yeena yatandika okuyamba ekyaaalo nga tayonona sente.

Awo Yesu yakoba, “Wong lingirira ekanisa!” Wong yalingayo. Yali ndiduvu. Mwalimu abasadha! Abantu baali basanufu nga batendereza Katonda olwobulungi bwe. Wong ngali kubulira, nokusomesa, nokulembera abantu be mu mwoyo ni mubikolwa ebyokugonza mubugonvu. Yesu yainonola, “Wong, kino kyenendeza ekyaaalo kyo. Nenda ogabane okwolesebwa kuno era otandike okulembera abantu okukitukiriza.”

Wong yatandika okwewozaku, “Aye Mukama wange, nga tuli baavu!” “Wong,” Yesu yabuza mukasirise, “Ani eyakulemba abaana abaisiraali okusomoka omwiiga omumwufu? Ani eyakubwamu emigaati nebyenanda era yalisa abasadha 5000, abakazi na’baana? Ani eyagaziya amafuta nobuse obwanamwandhu wa Zarefasi okuba nga bumumala okulisa abomumaka ge okumala emyaka esatu ejendhala? Ani eyaikaikania enandha eye Galiraya?” “Niwe eyakikola mukamawange,” Wong yakoba. Buti Wong, gondera kyenkukobye okukola. Gabana kyolina nighekiba nga kitono. Lalasa ekigendererwa kyange eri abantu bo mu mwoyo ni mumubiri era ndawonia ensi yo!”

Wong yaghulira enkoko nga ekolyoka. Mukaziwe yakolola yekyusa kuluyi olundi olwa kateni. Yali atyaima kumenza, aye nga tadhooba ezimiire. Obwiire byali busansaine. Wong yanonya Yesu nga talimubona. Yewuunia, “Mbaile mukirooto?” “Kubaile kwolesebwa?” Nga takitegeera, aye Wong yakitegeera nti asisinkaine Yesu era nti alina entegeera empyaka eri okufayo kwakatonda eri abaavu... era nekilubirirwa ekiyaaka mukukulemba abantu okwolesa okugonza kwakatonda mukyaalo kye.

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO

Okulungamia Omusomesa: Ilamu ebibuzo eyomuntadikwa yo lusomoera okoobe buli kikunsu kikole mu bukunsu obutono bagabane ebiribwamu byaibwe. **EKITAABO EKIRUNGAMYA ABEEZI.**

OKWIZAYO OBUBAACA

Kiki kyoyeze mumbozi yo’ musumba Wong ne bibuzo byaimwe mu kukubagania ebidubo?

- Katonda alina ebigendererwa ebilungi eri ekyaalo kye mubyomubiri ni mubyomwoyo.
- Yesu yakooba omusumba Wong okubulira ebigendererwa bye eri ekyaalo.
- Okuba omwawu ti buzibu bwakatonda, tulina bwakumugondera.
- Katonda anawonia ensi yaife bwetugoberera enkora de.

Okusoma Baibuli

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

Soma Yeremia 29:11.

- Ntekateka ki Katonda dalina gyetuli? (okutugaigawaza, obutatulumia, okutuwa eisubi, tube balamu (okuba nebyomumaiso))

Ekyalo kyo’ musumba Wong kyalimu ebizibu byobamalaya, eitamiro, enguzi, no bwaavu obungi. Abantu babulwa amaadhi amayondho, emere, ere baaba mu kifo ekitasaana. Aye Katonda kino tinikyeyayendeza ekyaalo. **Katonda alina ebigendererwa ebirungi eri ebyalo bwaife.**

Soma 2 Ebyomubyandha 7:14.

- Kiki Katonda kyayenda abantu be bakole? (kugonda, Kusaba, kumunonia, okwenenia ebibi)
- Katonda anakolawoki bwe tukola ebintu ino? (Aida kuwulira okusaba kwaife, Aida tusoniwa, era awonieensi yaife.)

Tutandika okubona enkyukakyuka bwetutandika okugondera Katonda. Obuvunanizibwa bwaife nga ekanisa bwakubulira ebirubirirwa bya Katonda eri ebyaalo nga tukola kubyetaago byetubona. Bwetugoberera engeri de, Katonda aida kuwonia ensi yaife.

Jose ni Maria Ekyokuboneraku mu Kusoma

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO

Okulungamia Omusomesa: Buli kikunsu kiwe akatabo kalala akalimu Jose ni Maria **EKITAABO EKIRUNGAMYA ABEEZI**. (Kuuli kibuzo, ebirwamu bighandikibwa mu ngeri yo luyitale. Idukira nti bino tinebyokwiramur ebisinga bukalamu wabula ebirara kubirungi.)

Tebereza nga ekyalo kya Jose ni Maria kifanana nekikyo.

Enhumba ya Jose ni Maria eyiire egheilegho; amazima ezira kisigailegho naile. Idho, bo na'baana baibwe basuze nabenganda daibwe. Wabula, mukayumba kano akatono kalimu abantu 10 abasulamu, buti ghazira kifo kyabantu musanvu abandhi. Jose mulimi era yali amaze okulima obulimiro bwe aye ekaliyo emyezi esatu okukungula. Yasasania empiya donadona deyalina okugula ensigo deyasimba munimiro de kyoka byonabyona byeyalinabyo byayirire mumuliro.

Byetaago ki ebya maka gano?

- *Emere*
- *Ebisulo*
- *Ebivaalo*
- *Ebyokufumbisa*
- *Oghokusula nga enhumba yaibwe ezimbibwa buyaaka*

Bintu ki ebyaganibwa kukyaalo ebiyinda okweyambisibwa mukuyamba?

- *Abantu*
 - *Amanhi agayamba okuzimba enhumba empyaaka*
 - *Abantu abanafumbira abewaileyo okuzimba*
 - *Abantu abanalabirira abaana*
 - *Abantu abanabudabuda nokughanirira amaaka*
 - *Abantu abanayamba okuniriza nokubona enhumba bweyaya*
 - *Abakungu bagavumenti abakola kubigwa tibiraze*
- *Ebikozesebwa*
 - *Ebifanise byensugha ne bibaati*
 - *Emere*
 - *Ebivaalo*
 - *Ebyebiko*
- *Eikunganiro*
 - *Aghokubangaku*

Ekyalo Kyaife

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO

Bwoba osobola, kubiriza ekikunsu kitambule-tambulemu ku kyalo mukiseera kya daakika 10-20 okweidukania kubizibu ebisinga bukulu kukyaalo kyaibwe. Memare bailemu ebibuzo bino:

1. Bizibuki kwebyo ebiri mukyaalo kyaimwe?
2. Olowooza birubirwaki katonda byalina eri embera eyo?

KIKOLWA KYA KIKUNSU KINENE

Okulungamia Omusomesa: Kozesa okulondesa okwe'nsigo okulonda ebizibu bisatu ebisinga bukulu kwebyo ebikunsu byebivumbwire.

Emitendera Egyokulondesa Ensigo:

Gha buli muntu ensigo 10 (Akantu konakona akatono kayinza okukola nga ensigo: obuti obwamainho, ebikoola, obubaale, etc.) era obasabe babugabanyemu mubizibu nga bagha ensigo edisinga ku kizibu ekisinga bukulu omare ogaiteku ensigo buli kukizibu, ekizibu ekisinga ensigo nekisinga kuba kikulu. Ekiririra okuba ne'singo obungi, nekyokubiri mubukulu era ekiririra mukuba ne'sigo obungi, nekyokusaatu mubukulu.

- Kiki katonda kyali koba ekanisa ekole?

Gema ebizibu ebikulu ebisatu byovumbwire, buli kirara kwebyo, mwogere ku byemulina kukyaalo ekiyinda okuyamba. Yogera ku bantu, ebikozesebwa, empiya, nebizime ebirigho okuyamba mukutolagho ekizibu ekyo.

Musabire ghalala kulwebyo byemunakola musobole okukola kukyemutesisaku.

Eisomo 7: Okubala Kwobwakyabazinga

Ebibono Ebikulu

Nabantu abaavu basobola okughayo. Era bwebakiora, baidhabona okukubisibwamu kwa Katonda eri amanzi gaibwe mungeri eyekyeghunio.

Ebyokozesebwa

1. Ebifanani:
 - a. Omubungo 1: Isaia 40:29 Obubonero (5 empapulo/1 omubungo gwonka)
 - b. Omubungo 2: Emigaati Etaano, enkapu 2 Edebyenhanda (enkapu 1 mubuli mubungo)
 - c. Omubungo 3: Eliya ni namwandhu (enkapu 1 mubuli kikunsi)
 - d. Omubungo 4: Namwandu ne'binusu Ebibiri (enkapu 1 buli kikunsi)
 - e. Omubungo 5: Olugero lwa talata (enkapu 1 buli kikunsi)

Okulungamia Omusomesa: Mumusomo guno, oida kusoma engero 5 edha baibuli, era osabe abeezi okugundagho fomula eyokubala okuva mulugero nga okozesa ebifanani. Ekikunsi ghekiba nga kizira bumanhe mu kubala, agho kolesa bwa kapapulo akainhonzola kyabalina mukutandika nhimukumaliriza. Saba ekikunsi kyawule ebifanani mu mibungo ebiri, nga bakaali nimu kumaliriza. Babuze, “Ndhawuloki eriwo ghagati ghemibungo ebiri? Abantu bava batya mumubungo ogusoka okwira mugyokubiri?” Ekyokwiramu ni Katonda. Fuba okubona nga bategeera Katonda nti nakubyaamu.

Enhandhula: Isaia: 40:29

Obaile okidhi nti Baibuli erimu emitendera egyokubala? Mulusomo luno, tугyakubona kukubala okwaganibwa mu Baibuli.

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSI EKinene

Soma Isaia 40:29. Inhonzola nti luno nolunaaba oluniriri olukulu mulusomo lwaife.

- Ani oghamanhi? Ani omunafu?
- Katonda atukoleraki?
- Tusobola okuta oluniriri luno mu fomula eyokubala? Katugezeku...

Okulungamia Omusomesa: Bwoba nga olina ekikunsi ekinene, yeta abantu 5 mumaiso obaghe buli muntu ekikambo oba obumaniso bwokubala. (**EKIFANANHI:** Akapapilo akomubungo ogusoka) mukakunsi akatono, obupapulo bwonabwona bute ghansi era okolere ghalala okudita muluniriri.

“Obunafu Bwaife x Katonda = Amanhi”

- Tweegaki muluniriri luno—eno “fomula”?
 - Katonda Nakubyamu
 - Amanhi ga Katonda nagasinga Mugaso, tibunafu byaife.

“Omulenzi Nekyomusana Kye”: Yoane 6:1-14

Okulungamia Omusomesa: Mubuli lugero mulusomo luno, ba mwetefutefu okughaya olugero mungeri eya'magezi.

Ghaliyo omulenzi omuto. Yawulira nti eriyo omusomes omututumufu eyali alikwidha ku nandha eye Galilaya era yayendha aje amuwulirise nga ayogera. Yasaba mamawe aye yaloba. Ghali ghala inho ate nga ekyomusana kyalikiyiire. Yailamu yasaba era yasaba, Mukumaliriza, mamawe yaikiriza. Yamusibira ekyomusana kye mukatambalake atyo yasimbula.

Bweyatuka gyaja, yayagaana nga abantu baidwire. Nga omwana omuto, yapitapita muginji-bantu okutuuka mumaiso. Yafuna ekifo ghayinza okuwulira omusomesa obulungi nabagobererwa be. Yewuunia endogera yomusomesa nebigambo byeyayogera. Yelabirila irala nti akali kulya ekyomusana kye.

Oluvainuma endhala yamuluma agho yaidhukira ekyomusana mamawe kyeyali amusibirire. Yaagama mpolampola mukatambala ke nga agezaaku obutetaaku birowoozo.

Amangu ago, omusomesa yaawumulamu yakoba abegeresebwa be okugha abantu emere. Omulenzi yalingalinga yaabona nga abantu baweze abasadha 5000 na bakazi na'baana bangi. "Woow," yewunia, "Banaalisa batya abantu bano abanji?" Bweyali akewuunia, abayambi baboneka okuba nga bona nikyebalowooza, era omulala yabuza omusomes webanatoola sente okuliisa kinji bantu ono. Kyalikiyinza okutwala omugabo gwakitundu kyamwaaka okubona nga buli muntu abaaku nikyaluma.

Omusomesa yababuza, "Mulinaki?" Omulenzi omuto yakweka ekyomusana kye aye kyalikikerezi. Omuyambi mulala, Andereya, yaali amubyoine. "Omusomesa," yakoba, "Ono omulenzi alina emigaati 1,2,3,4,5 nebyenhandha 2." Omusomesa yailamu, "Bindeterewano."

Lowooza ki ekuyairaku?

Andereya yakoba omulenzi, "Omusomesa ayendha ekyomusana kyo." Omulenzi yaikiriza okugha Andereya, ekyomusana kye yena eyakigha omusomes.

Omusomesa yatwala ekyomusana kyomulenzi yakighongayo nga ekyokwebaza Katonda, yatandika okugabaniamu emere. Omulenzi yayasamirira nga omuyambi agaba emere. Buli muntu yali alikulya era yeyongera okulya paka kwiguta. Okwetegereza nga abona ebibo 12 ebyemere ebisigailegho.

Agho yesunga okwirayo eghaibe akobere mama we. Yalumuka olugendo lwonalwona okwira eka era yamukobera neisanu eringi nti ekyomusana kye kiribwa abasadha 5000, wbakazi na'baana. Mama we yamukyukira yaisa omuuka ogwekikoowu, "Mutabani, mirundi emeka gyenina okukoba obutalimba?"

- Tukyusa tutya olugero luno okulwiza mu fomula?

EKIKOLWA KYE KIKUNSU EKITONO (ABANTU 3-4)

Okulungamia Omusomesa: Gha buli kikunsu enkapu okuli "omulenzi nekyomusana kye" sala

(**EBIFANANHI** obupapululo omubungo 2) OB kola obubonero obunene era okobe ekikunsu bakolere ghalala bafune fomula. Baghe ebidhubo okubayamba okufun ebyokwiramu. Ekikunsu bwekimariliza okukola fomula yo kubala endala, basobola okukola edisigaile mubukunsu obutono.

Ekiribwamu: "omulenzi + ebyenhandha bibiri x Katonda = Emere yabantu enkumi itanu + emere yabakazi nabaana + ebiibo ikumu nabibiri"

Okwo nokubala kwokwabazinga!

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

- Yesu yeetaga omulenzi nekyemisana? Ghaliwo engeri eyinndhi gyeyali lisiza abantu?
- Lwaki Yesu yalonda okutwala emeere yomwana omuto?

Nga bwetugerageranya ebibuuzo bino, twidha kukola inho mubwakabaka nga tubala.

“Namwandhu Nhekiwulo Ekisembayo”: 1 Ekyabwakyabazinga 17:7-16, 18:1

Kyali kiseera kikalangafu mubyafayo bya Isiraeli. Ensi yali mu ndhala enzibu okumala emyaka esatu nhekitundu. Abantu baali balikufa. Ni Eliya, Kaboona gha katonda, yabonabona.

Aye katonda yakozesa namwandhu okulabilira Eliya. Aye Eliya bweyatambula nga abita mukibuga, yabona omukazi nga alonda obuti, katonda yamukoba okujja yomukazi amusabe “amadhi matono mukikompe agokunhwa.” Omukazi yaikiriza okufunira Eliya amadhi, aye bweyali akaali, Eliya yamubuuza oba asobola okuleteraku omugaati ogwokulya nga ni mutabani we bakali kulya.

Omukaazi yairamu, “Nga mukama katonda bwaba, ndinagho ekimala ekibu kirala, kya mwana wange nhinze, oluvainhuma, twidha kufa!” Eliya yamwiramamu, “Otatya, Mukama Katonda aidha kugabirira.”

Omukazi yakyuka yatambula yagya okutegekera Eliya emeere okuva mubwito omutontono nobuwunga bweyalinabwo. Aye bweyali akozeisa bwito no buwunga okutegekera Eliya omugaati, yewunya okukizula nti ebikompe bye ebya bwito byali bidhuvu nga ebyali ebitagemeibwaku. Omukazi yakoba Eliya, “Nkozeisa byembaire nabyo aye bizibwawo. Okutenderezewa kwire eri Katonda!”

Baibuli etukoba nti Katonda tiyagabirira Eliya nomukazi, nabomumakage ekimala kyonka kulunaku olwo, aye yabagabirira ekibamala namakage okulya okumala emyaka esatu! Kyamagero.

- Tukyusa tutya olugero luno mu fomula?

OKUKUNGANYA EBIROWOOZO BYEEKIKUNSU EKITONO

Okulungamia Omusomesa: Gha buli kikunsu enkapu okuli (**EKIFANANHI**: Akapapululo akomubungo ogwokusatu) ikiriza buli kikunsu okukola fomula.

Mu kikunsu ekitalikyabasomi inho, taamu ebigambo nobubonero obwa:

- Namwandhu
- Keke ndha
- Emeere eyabantu abasatu okumala emyaka esatu

Ekiribwamu: “Namwandhu + keke ndhala x Katonda = keke ndhala x Namwandhu, omulenzi ni Eliya x enaku bisatu nkaga naitanu (365) x emyaka esatu = Enkumi isatu bibiri kinana naitanu 3285 keke.”

Okwo Nokubala Mwobwakyabazinga!

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

- Omukazi yalimwavu?
- Katonda yalibaire yalisa Eliya mungeri eyendhawulo?
- Lwaki Katonda yakoba Eliya okugya ye omukazi namwandhu omwavu yamusaba okumulisa?
- Lwaki Katonda yasaba omwana omulenzi omutto emere gyeyali nayo mulugero lwo mugaati ne byenhanda?
- Katonda alina omutima ogwabavu niba' namwandhu?

“Namwandhu ne’binusu bye ebibiri”: Mariko 12:41-44

Olunaku Lulala yesu yali atyaime ku yekalu kumpi nakaibo kebiwebwayo, yabona abagaiga nga bali kwefaku bonka nga bwebali balikughayo ebirabo. Omukazi omunaku yalina obunusu butono, kubanga bweyalinabwo, yafuna okuswala, tiyayendha abantu abandhi kumubona. Ekirabo yakiwayo munkweko. Yesu yasolanza abayigizabe yakola okwetegerezakwe, “Omukazi onoyawayo okusinga abandhi.”

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

- Yesu yategezaki? Ywayo atya ekisinga?
- Lwaki Yesu tiyamukoba? “Mbe, mama, okyetaga okusinga yekalu.” Yali asobola, aye tiyakikola. Lwaki?

Mukifo kyokulobera omukazi, Yesu yetegereza ekigheebwayo kye. Okuva kwolwo, embooji eyokughaayo kwo’ mukazi ono yawandhikibwa abantu banji bagisomeku. Ghaire kitufu nti yaghayo ekigero ekisinga, Kitufu yaghaayo kingi inho. Mukiseera ekiswika mummyaka 2000, abakulisitayo bakenhumiriiza mu kikulwa kyomukazi ono. Fumintiriza kinjiki ekyakagheebwayo oluvainhuma lwekyokuboneraku kye. Kinho neki kubibwamu ekisinga BUNENE wonhawonha. Yaghayo kyalina Katonda yakikubyaamu. Okwo nokubala kwobwakabaka!

OKUKUNGANYA EBIROWOOZO BYEEKIKUNSU EKITONO

Kozesa **EKITABO KYEBIFANANHI** kola fomula yokubala

Ekyokwiribwamu: “nawandhu + ebinusu bibiri x Katonda = Emyaka Enkumi ibiri egya ekyokuboneraku!”

Indhusa ekibiina:

- *Katonda yasaba omulenzi omutto okuwayo ekyokulyakye kyonka...*
- *Yasaba namwandhu okulisa Elijah mukusoka, okumuwa ekiwulo ekisembayo...*
- *Yaikiriza namwandhu okuwayo buli kyeyali nakyoo...*

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

- Yesu yasoniwa abaavu mukuwayo ebirabo?
- Eriyo ekintu “ekitono einho” oba “ekitali kyamugaso inho” ekyokuwa Katonda?
- Katonda awa omukisa abavu abawayo?
- Mungeri ki Katonda yaghamu omukisa eri abaghayo?
 - *Omukisa gwe bintu ebikalu*
 - *Okubona obulamu obwa bantu abandhi nga bukyuka*
 - *Okulunganya embera yebitundu*
 - *Okuwonya obulamu*

Ghaire olwisi tufuna omukisa ogwebintu ebibonwaku, aye tinibwekirinha okuba buli kisera. Olwisi Katonda atugha omukisa tusobole okwetaba mukukyusa ebyaalo byaife oba okuretera abantu okwiidha eri Kuristo. Olwisi atugha omukisa gwebintu ebibonwaaku. Ba twidukiza mu Ab’e korintho 9:11 nti ensonga lwaki Katonda atugha omukisa erinti, tusoboola okweyongera okuba abagabi ku buli lukunganho katonda asobole okutendherezebwa.

Olugero olusembayo. Luno tirusanusa inho...

“Olugero Olugema ku Bitone”: Matayo 25:14-30

Ghaliwo lulala omusadha omugaiga kulugendo olughanvu. Nga akali kusimbula, yakowola abakozibe. Eyasooka, yamuwa ebitone bitanu (ekitone dhiba sente ngingi) yakoba, “Kitemunkola kumulimo okutusa

bwenhaira.” Owokubiri, yamuwa ebitone bibiri era yamukoba nti, “Bitemunkola kumulimo okutusa bwenhaira.” Ekyasembayo, owokusatu, yamuwa ekitone kirala era yakiramu, “Kitemunkola okutusa bwenhaira.”

Omusadha omugaiga yaaja, era oluvainhuma lwekiseru ekighanvu, yaira, yayeta abakozibe abasatu, era yababuzi kyebalibakoze nga azirawo. Eyasoka yakoba nti yakoze talanta itaanu edha mukama we okufuna talanta edindhi itaanu. Kulwekyo, omusadha omugaiga yairamu, “Webale kukola! Obaile mwesigwa mubitono, buti funa ebinji.” Omukozi owokubiri, yakoba nti yafuna ebitone ebindhi bibiri era Omusadha omugaiga yamwebaza, “Webale kukola!” Obaile mwesigwa mubitono, buti funa ebinji.”

EkiSEMBAYO, omukozi owokusatu yainonola, “Ndhidhi nti oli musadha muzibu. Natya okufirwa sente dheghampa, nolwekyo nadhizika. Tidhaabula.” Oluvainhuma, omusadha omugaiga yairamu, “Olimugayavu ate oli omunhanfusi!” Yafuna ekinusu yakigha omukozi asooka, yamala yamusula kuluya kwobwakyabazinga.

Kuno, kwona, kubala mubwakyabazinga. Katuboone...

OKUKUNGANYA EBIROWOOZO BYEEKIKUNSU EKITONO

Okulungamia Omusomesa: Gha buli kikunsu enkapa okuli (**EKIFANANHI:** Akapapulo akomubungo 5) era ikiriza buli kikunsu okugeza nokukola fomula.

Ekyokwiramu: “omukozi + ekitone ekisooka x 0 (obutakola) = tighaba kweyongeraku (0) + omukozi bamusuula mukirikiza”

OKUKUBAGANYA EBIHUBO MUKIKUNSU EKINENE

- Ani gwebagha ekisinga butono? Aye wetegereze ekyairirira!
- Olowooza katonda tafayo kubaavu? Lwaki bamugoba mu bwakyabazinga?
- Kiki ekyairirira, neri abaavu bwebatangondera Yesu?

Okufundhikira

OKUBAGANYA EBIHUBO MU KIKUNSU EKITONO

1. Tugaba ku bintu Katonda byatughaire?
2. Ekanisa yaiffe egaba kubintu Katonda jagighaire, oba babikozesa mubwaiwe?
3. Mungeriki gyetuboine nga Katonda atugabirira nga tweena bwetugabilire?
4. Nkyukakyuka ki gyensobola okukola okuta munkola emitendera okusingira irala mubulamu bwange ni mukanisa?

Eisomo 8: Ebikolwa byokugonza

Ebibonho Ebikulu

Tusobola okugonza ekyalo kyaife okubita mubikolwa byokugonza. Ebifula ebikolwa okuba Ebikolwa ebyokugonza ni: Bitekwa kukolwa nekigendererwa ekyo kulaga Okugonza kwa Katonda, Kikolebwa mukugondera Katonda, Kikolebwa mu manhi Ga katonda, Kikolebwa ku gulumiza Katonda, Kikolebwa nebikozesebwa ebyaganibwa ku kyaalo, kiba kitono atenga kyangu.

Ebikozesebwa

1. Ekilabo ekitono ekikoleibwa mubikozesebwa ebyaganibwa ku kyaalo

Okulungamia Omusomesa: Eisomo lino lirimu okwidhukula ebintu 7 ebifula ekikolwa okuba ekikolwa kyokugonza. Tuteesa nti bino biite mungeri enhangu ekolebwa emikono kibabelere kyangu kyakwidhukira. Ekyokuboneraku – kikolebwa mu manhi Ga katonda kisobola okwidhukirwa na kukozeza mukono nga oguzimbiza akanyama. Kikolebwa mukugondera Katonda kisobola okwidhukirwa na kukozeza mukono nakabonero akokusaba. Buli lwoyandhula ekifula ekikolwa okuba ekyokugonza, laga obubonero obwemikono.

Enhandhula

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKinene

- Bintuki, bwemutera okukola nga ekanisa okwolesa okugonza kwa Katonda eri abantu abatali bakulisitayo ku kyaalo kyaimwe?
- Bantu bameka abakyenigiremu?
- Mutera okukikola emirundi emeka mu mwezi?
- Mukwirizagania mutya kukinakolebwa?
- Abantu babisibwa batya era bakolaki?
- Lwaki babisibwa batyo?

Ekikolwa Kyo'kugonza

Mumisomo ejiweile, babaile batwidhukiza engeri Katonda gyagonzamu buli muntu. Era tubwoine feena nga tulagirwa okugonza bantu banaife. Okubita mubikolwa byokugonza nengeri gyetughanga okukola ekyo.

Ebikolwa byo'kugonza ne'mirimo emitono ejikolebwa ekanisa okwolesa okugonza kwa Katonda eri ebyaalo byadho. Biteera kuba bitono atenga byangu era nga bikolebwa mulunaku lulala.

Eriyo engeri musavu enungamu edhilambika ebikolwa ebyokugonza. Mu lusomo luno, twidha kulingirira engeri dhino.

1. Kikolebwa kulaga Kugonza kwa Katonda

Ekilala kubirubirwa ebyebikolwa ebyokugonza no kulaga Okugonza kwa Katonda eri ebyaalo.

Mukyaalo kilala, ekanisa yasalawo ekole ekikolwa ekyokugonza. Bawulira nga Katonda ali bakoba okuyamba omukyala ghomusadha akulemba ekibinja kya bayaaga bomukitundhu ekyo. Basoka batya kubanga Omusadha ono akulemba ekikunsu kyabayaaga yali amanhabya olwobusungu bwe nokukuba abantu naghazira nsonga. Aye, ekanisa yayendha okugondera Katonda. Balinda mpaka Omusadha ono akulemba

ekikunsu kyabayaaga byeyatambulamu okufuluma ekibuga agho bayamba mukazi we okukungula munimro era bamuyamba nimukutegeka ebirime okutundibwa. Omusadha ono akulemba ekikunsu kyabayaaga bweyaira mu makaage, Yayagaana nga ebirime byonana byakungwiirwa agho ya woigana, “Ani eyakoze kino?” Mukazi we yatya okumukobera nga amusubira akukola emitawana aye oluvainhuma yayatula nti ekanisa neyamuyambye. Omukulembeze we kikunsu kyabayaaga yalumba ekanisa ya timpula olwiji. Agho omusumba bweyamala okweeta obuyambi bwa’badinkoni, yaigulawo olwiji. Agho omuyaaga yaigira, “Lwaki mwakikoze?” Yababuza. Bamwiramu nti baayenze okwolesa okugonza kwa Katonda. Agho omusadha yatandika okulira yabakoba nti ezira muntu eyali amugonzizaku mu bulamu bwe. Era agho yafuuka omukurisitayo, yakyusa obulamu bwe era yakyuusa na’bayaaga abandhi mukaaga okuva mubuyaaga okwiira eri Kurisito.

- Biki ebyaava mukikolwa kino ekyokugonza?
- Olowooza omukulembeze we’kikunsu kya’bayaaga yandikoze byeyakola singa bamubulira bwa njiri?

Ekilubirirwa ekikulu mu kikolwa ekyo kugonza kya kugondera irobozi lya Katonda eryo’kugonza muntu mwinho. Twendha okwolesa Okugonza kwa katonda eri ekyalo kyaife. Muntandikwa, kirungi okulowooza kwaabo betubaile titulaga kugonza. Ekyokuboneraku, abataja mu kanisa kusaba.

- Olowooza lwaki kiyamugaso inho okukola ebikolwa ebyokugonza eri abatali bakurisitayo?
 - *Abatali bakurisitayo banji tibeetefutefu okwidha mu kanisa okuwulira ku Katonda. Aye, okufanana nolugero, ghebabona okugonza kwakatonda, kireeta eibaala ebirungi.*

2. kikolebwa mu ku gondera Katonda

Nga bwekiri nabuli kimu, kyendha twekakase okuba nga tutambulira mukugondera Katonda. Okusinga okukola okunhonereza okwe kyaalo okuteegera ebyataago no kukola entekateka daife okuyamba. Twenda tutandike nhokusaba nga tusaba Katonda kyayenda tukole. **Ebiseera ebisinga bungi, ebikolwa byokugonza ebisinga kuba byamuganaho nebitakola makulu eri abandhi.**

Lwoooza ku lugero lwetuulire olwo’ mukulembeze we’kikunsu kya’bayaaga.

- E’kanisa yalonda etya oghokolera ekikolwa kyokugonza?
 - *Basaba Katonda yabalaga okugonza akulira abayaaga.*
- Olowooza bandi lowooziza kumukulembeze gha bayaaga singa bali bakoze okunonenkereza okwe byetaago bye kyaalo?

Ebiseera ebindhi ebintu Katonda byatusaba okukola tibikola makulu mungeri gyetulowozamu—nga okugonza omukulembeze wabayaaga. Aye tuba bakakafu nti Katonda alina jatutwaala, era kyayendha kijatukirira era tunaghebwa omukisa okwetaba mu ntekateka dhe.

3. Kitono atenga Kyangu

Nga otandika okukola ebikolwa ebyokugonza, tukusaba olonde ebintu nga byangu inho byakukola. Era nga osobola okubikola mulunaku lulala.

- Olowooza lwaki kiyamugaso okutandika ne’bikolwa ebyokugonza ebitono atenga byangu?

Wesigame ku bidhubo bino ebina: Bwetutandika ne’kikolwa ekitono atenga kyangu...

1. **Tusobola okukimaliriza.** Bwetukola ekikolwa kyokugonza ekinene, agho kiyinza okutuswikaku kyafuka kizibu kya kumaliriza. Wabula bwe tukoola ekikolwa kyokugonza ekitono atenga kyangu, agho tughanga okukikola era twakimaliriza.
2. **Nga kyetabwamu abantu abandhi.** Kyangu inho abantu okweetaba mu mulimo omutono era bewaayo okugukola webateegera nti gwalunaku lulala oba ekyegulo. Baidha kukoba “Oo nsobola okukola ekyo, nzira mirimo olwegulo.” Aye omulimo bweguba munene ogwetaaga enaku ediwera

okugumaliriza, agho abantu besikamu okuwaayo obwiire bwaibwe ne'bikozesebwa. Kinho kyaamazima okusingira ilala nga ekyokukolera omutu owundhi kiyaaka gyebali.

3. **Tuba no'mukisa okwega obukodyo kulwaife.** Oba olyaawo tuzira bumanirivu mu kukola mirimo ginho. Kino kituwa omukisa okubaku nekyetukola twafuna obumanirivu nga tukaali kukola ebikalubamu.
4. **Tufunha obughanguzi mubwangu.** Buli bwetumaliriza emirimo emitono, abantu abandhi baidha kubeyuungaku abanasikiribwa obughanguzi bwaimwe. Bwoba ghakatandika, abantu batono nabayinza okubegaitaku okuva mu kanisa. Aye bwemweyongera okusomesa era mwalaga obughanguzi bwaimwe mu mirimo, abantu baidha kubegaitaku.

Kiba kilungi mwakola ebikolwa byokugonza ebitono kulala-kulala (omulundi mulala mu sabiti eibiri) okusinga okukola ebikolwa byokugonza ekinene. Okwongera kwekyo waigulu, Omugaso gwokukola ebikolwa byokugonza ebitono ebingi okulala-okulala kiyamba okusiiga ekifanani kye'kanisa okuba nga erina endowooza eyo kufaayo eri ekyaalo.

4. Okukolebwa nebikozesebwa eyaganibwa kukyaalo

ENKOLAGANA MU NKOLA

Tujja kuzanhayo akanho. Lowooza ku bikolwa byokugonza ebiyinda okolebwa amakanisa okuyamba abantu aghazila kukozeza mpiya naire. Mugezeku okugha ebikolwa byokugonza bingi nga bwemunasobola. Ekikunsu ekinasinga kya kweghangulirayo ekirabo.

***Okulungamia Omusomesa:** Oluvainhuma ghedhakika 2, baidhukize balowooze ku bumanirivu abantu bo'mukanisa bwebalina bweayinza okutona. Oluvainhuma ghe dhakika 5, koba ebikunsu bigabane ebikolwa byokugonza byebalowozeizaku. Gha akalabo akatono eri ekikunsu ekibaile nebisinga.*

OKUKUBAGANYA EBIROWOOZO MUKIKUNSU EKINENE

- Olowooza lwaki kyamugaso inho okukola ebikolwa byokugonza nga tukozesa ebikozesebwa ebyaganibwa ku kyaalo?
 - **Ekisinga ku kwolesa okugonza**

Lowooza ku lugero lwa Sari mu lusomo 5. Olowooza kyandizaile ebyavaamu singa Ekibiina ekya nakyeegha ekinene nekyagula sari okudhiwa ekyaalo? Mbe, tikyandibaile.

 - Lwaki abantu bawulira nga bagonzeibwa?

Kubanga babona omukwano gwe'kanisa nga we basaadhaka. Ekyaalo bwekiba nga tikiwulira kityo nti eriyo sadhaka eyakolebwa, agho tibabone kugonza kwa Katonda gye'bali.
 - **Enkabi yo'kugha.** Soma 2 Ab'ekorintho 9:6-11. Katonda atukoba nti aidha kutugha enkabi nga akozesa ekigero kye tu ghwesa. Wabula, ilamu wetegereze eniriri dino.
 - Lwaki Katonda atugha enkabi?
 1. Tusobole okuba abagabi kubuli kintu.
 2. Katonda atenderezebwe.

Nga ekanisa bwe ghaile nga tiyelekereza, tubabwoine nga Katonda abagha enkabi. Batandise okuva mubwaavu. Aye nekisinga, beyongeire okugaba nga tiberekereza nokweyongera okukola ebikolwa byokugonza.

5. Bikolebwa okubita mu Manhi ga Katonda

Soma Yoanne 15:1-8.

- Lunho oluwandiko lutukoba ki ku kingi kyetulina okwekolera? Olowooza kino kitegeeza ki?

- Tubala tutya ebibala ebingi?

Okuyamba abantu tikyangu. Katonda yenka nasobola okuleta ekyukakyuka dhetwendha okubona mukyaalo kyaife. Bwetuba nga twendha okubona ekyalo kyaife nga kyikyusibwa okubita mu bikolwa ebyokugonza, twetaaga tute amaiso gaife eri Katonda tumusabe atuyambe.

Tulina okuba nga tusaba nga twinhama, nga tukola, nimukumaliriza kwokukola ebikolwa ebyokugonza. Bwetwaagana obuzibu oba ebisomoza, twetaaga okusaba Katonda akole enjira tubibitemu. Bwetukogha oba twaghamu amanzi, tusabe katonda atughe obuvumu.

6. Kyetabwemu abantiu mu bunji nga bwekisoboka

EKIKOLWA KYE'KIKUNSU EKINENE

Okulungamia Omusomesa: *Gabaniamu ekikunsu mubibiri – A ni B. Kooba ekikunsu A okulonda omuntu mulala okubakyikirira. Koba ekikunsu ekyokubiri nti buli muntu agya kuyeetabamu. Inhonola ebikunsu byombi nti balina okugemagana enduyi dhombi edekisenge mungeri yaibwe. Mu kikunsu A, omuntu alina okulola emirimo gyonagyona aye asobola okweghola ebintu okuva eri ekikunsu kye. Mu kikunsu B, buli muntu asobola akusolozza yagaita eduyi dhombi edhe bisenge. Inhonola ekikunsu A nti abasigaile mu kikunsu tibalina kwogera mu kazaanho. (Ghebogera, nga okoba, “Musilike; ekikunsu kya baghereza kiri kukola.”)*

Ekikunsu byombi webimaliriza, babuze:

- Ani asose okumaliriza?
- Kiki kyetusobola okweega mu kazaanho kano?
- Ekikunsu A
 - Omuntu akoze emirimo gyonagyona awulire atya?
 - Abandhi bawulire batya? Be'gombye okwetabamu?
- Ekikunsu B
 - Olowooza okukolera aghalala kyamugaso ki?
- Bwetukola ebikolwa ebyokugonza, tugezaku okweta abantu okutwegaitaku mubungi nga bwekisoboka—olowooza lwaki kyamugaso?

Mukanisa, abantu baba balubatu abatera okulola emirimo. Abantu abo basobola okulogha era bawulira nga bendha kubivamu atenga abantu abandi babona nga bawubala oba nga talanta daibwe tidikozeseibwa. Tibakula mubumanirivu, oba mu kwikiriza kwaibwe. Olundi tukowa okutusaba sente aye nga titwenigiramu. Bwokola ebikolwa kyo kugonza, oba oyendha okwaniriza buli muntu akyeetabemu mu bungi nga bwekisoboka okuva mu kanisa. Tufunamu inho mu magezi ga'abantu abanji nobumalirivu bwaibwe namanhi. Ekikolwa ekyokugonza katonda ekirungi tikyakusolozza okuva kubuli muntu kyonka, aye kyabantu ku kyetabamu. Okuyondha ensulo ya'maadhi, okugogola emyaala, engudo, na'malwaliro.

7. Kikolebwa kugulumiza Katonda

Ilamu osoma Yoanne 15:8.

- Okubala ebibala ebingi kyamugaso ki?

Soma Matayo 5:13-16.

- Lwaki tukola ebikolwa ebirungi?
- Ekirubirirwa kyaife kyandibaile ki nga tukola ebikolwa ebyokugonza?

Buli lwetumala okukola ebikolwa ebyokugonza, tutwaleyo akaire okwe tegereza byetukoze. Kiki ekiviilemu? Tulowooze kubino:

1. Abantu bayambibwa?
2. Ekikolwa kyakoleibwa mungeri eyokugonza?
3. Katonda yebazibwa?

Ebisera ebindi, abantu babona ebikolwa byaife ebyokugonza beigulira okuwulira ku Katonda. Aye tibuli kaseera. Amazima galinti titusobola kuba nakakisa kwogera ku katonda buli lwetukola ekikolwa kyokugonza. Aye tunonia kughesa Katonda kitibwa buli kiseera byetukola ebimughesa ekitibwa. Nebirubirirwa byaife, eisanhu lyaife, ebigendererwa byaife kughereza bantu abanadhulira Katonda yafunha ekitibwa neitendho.

Okufundikira

Okulungamia Omusomesa: *Inhonola nti eisomo erilaku, tulikuja kutekateka kikalwa kyakugonza. Bwoba nga sabiti ku sabiti, agho twala akaseera olowoze ku kanisayo kyenaakola nga ekikolwa ekyokugonza.*

Maliriza nga obabisa mu kukoze emikono emirundi egiweraku.

Eisomo 9: Okutekateka Ekikolwa Ekyokugonza

Ebibono Ebikulu

Omugaaso gweisomo lino kugha biseera nakutekatekera ekikolwa ekyokugonza.

Ebikozesebwa

1. Empapulo enhenhe edha buli bantu 5-7

Olugero Olwaboluganda Ababiri

Soma Matayo 21:28-32.

- Kiki Bbabba kyakoba batabanhibe okola? (*kukola munimiro*)
- Abaana bombi bategeera lata waibwe kyayenda? (*iyii*)
- Ndhawuulo ki eri ghagati ghabaana abobulenzzi bano?
 - *Omulenzzi asooka yakoba taidha gondera lataghe aye yakyusa ebirowozo yamugondera.*
 - *Omulenzzi oghokubiri yakoba nti aidha kugondera latawe aye kabiri yamudhemera.*
- Yesu yatendereza mulenzi ki? (*Omulenzzi eyagondera latawe.*)

Yesu yakozesa olugero luno okwanika abakulembeze bamadhini. Yakoba nti abawooza bemisolo (abakozi ba gavumenti abalya enguzi) ni bamalaya ab'enenia batandika okugonda baidha kwingira obwakyabazinga bwakatonda nokusooka abakulembeze bamadhini abakoba nti bagonza Katonda aye nga tibamugondera.

Tikitumala kweega nokuwulira amazima ga Katonda nga bwe galangirirwa. Buti twetaaga okuta amazima gakatonda munkola. Katonda ayendha okumugonza nokugonda. Twiidi ekyetaago kya Katonda gyetuli: okugonza Katonda nokwenda bantu banaife nga bwetwogonza. Tulina okutandika okugondera okwenda kwa Katonda mubulamu bwaife nga tugonza banaife okubita mukikolwa ekyokugonza.

Ebyaalo byaife nobulamu bwaife tibiri kyuuka okutuusa nga tuta munkola byetubaile tweega. Tukoleyo omulimu mulala okutuyamba okutandika ekikolwa!

Amadhala Mukutekateka

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO (ABANTU 5-7)

Okulungamia Omusomesa: *Bwoba olikusomesa mukanisa eyomukyaalo, kisoboka okukola kino nga ekikunsu kyonakyaona. Kulembera ekikunsu okubita mubuli eidhala*

Eidhala 1: Ssaba

Enkintu ekisokebwaku kiba kyakusaba. Twaala akaseera osabe. Ssaba Katonda akulage ekyokukola mu bikolwa byo ebyokugonza. Fuba okubona nga osilikiriramu okumala edhakika owulirize Katonda kyakukoba.

Eidhala 2: Okulonda Ekyokukola

Nga ekikunsu, musalegho kyemunaakola nga ekikola kyokugonza. Katonda alina kyeyabalaga? Ghekiba kityo nga omulala kwimwe alina ekidhubo ekinaavamu ekikolwa kyokugonza ekirungi, mumukobe agabane nimwe. Era mulingirireku ku bidhubo byemwaghandise mumusomo 5: Katonda ayendha ekanisa okuyamba eisomo 6: Byetaagoki byetuyinza okuyambaku. Ghalala mwikiriziganye ku ki kyemuwulira Katonda kyayendha mukole.

Bwomaliriza okulondha omulamwa, fuba okubona nga musobola okukikola mulunaku lulala. Eriyo ebikunsu ebindi ebyalonda omulamwa omunene inho. Musigale nga mulowooza okutusa nga mufunie ekintu kyemusobola okukola mulunaku lulala, nga mukozesa ebikozesebya ebyokukyaalo no kusingizamu abantu mubungi nga bwekisoboka.

Bwemuba nga mulikola entekateka mubikunsu ebitono, leeka buli kikunsu kigabane ebidhubo byaakyo era mubairize obubaka okuva eri ebikunsu ebindi.

- Kiraga okugonza?
- Kitono atenga kyangu?
- Kisobola okolebwa ne'bikozesebwa ebyomukyaalo?
- Kyetabamu abantu abaghela?

Eidhala 3: Tegeka Entekateka

Mukubaganie ebiwoozo ku bibuzo bino. Bwekiba nga kisobola, funayo omuntu aghandike ebiribwamu obuterabira.

- Mujja kukola ki?
- Bikozesebwaki byemuja okukozesa? Munabifuna gha? Ani anabireeta?
- Ani gwemuja okuyamba?
- Baani abanetaaba mu kuyamba? Ani anayaniriza bulimuntu?
- Enaku domweezi ki demunakoleraku?

Okulungamia Omusomesa: Ekibiina bwekiba nga kili kukolera mubikunsu ebitono, leeka buli kikunsu kyandhule entekateka yakyo. Buza ekikunsu oba kirina ebibonho ebibidhi byebandyetaaze okwongera okugumya entekateka yaibwe.

Eidhala 4: Saba

Bwemuba nga mumaliriza okughandika entekateka, mutwaale akaseera musabe era. Musabe Katonda abayambe okutukiriza ekiteketeki era okukubyaamu ebinavamu. Saba erina lye lisobole okugheebwa ekitisa. Okubita mu sabiti nga ibiri edhiraku nga muketekateka okukola omulimu gwemutesetese, musigale nga musaba Katonda asobole okubayamba omulimu gwaimwe gughe bulungi.

Okulungamia Omusomesa: Inhonola eri ekikunsu nti eriyo emitendhera ebiri ejindi gyetutaja kukola lero. Agh obasomere emitendera gye'midhala ebiri egyisigaire.

Eidhala 5: Okukola Omulimo Omutegeke

Eidhaala eliraku lyakukola omulimo ogutegekeibwa muntekateka. Tandika nho'kusaba era ogheyo obusobozi bwo eri Katonda. Idhukira nti olikola omulimo guno okwolesa okugonza kwa katonda eri ekyaalo kyo. Gezaku okukuuma endhowozayo kunsonga enhu.

Eidhala 6: Gheikanie Omulimo Gwokoze Omala Ogughandikeku

Eidhala erisembayo lya kwetegereza era no kughandika nga ghebibaile. Lwaki twetaaga okwetegereza? Kubanga kituyamba okweega. Kitusobozesa okulowooza kukyetukoze obulungi nekyetagisa okutereza kumukuzi ogwiraku. Tikyetagisa kutwaala bwiire bungi; osobola okutwaala edhakika ntono mwakubagania ebidhubo ku bibuzo bino:

- Kiki ekyatambula obulungi?
- Kiki ekitatambula bulungi?
- Kiki kyetusobola okukolagho okutereza entegeka?
- Okwiribwamu kwali nga kwe mayendha? Wekiba tikyali, lwaki?
- Katonda yagulumizibwa?

Okufundikira

Tumaliriza olusomo olusooka.

OKUBAGANYA EBIDUBO MU KIKUNSU EKITONO

Funayo akaseera okukubagania mukikunsu ekitono ebimu ku bidhubo ebikulu byemwidhukira mukutendekebwa.

- Kintu ki kyosubira okukola nga kyandhawulo mu sabiti eidha?

Nga tukomenkereza, ka twidhukire olugero lwa'batabani ababiri mu Matayo 21:28-31. Mu lugero luno, omutabani mulala yakoba nti aidha kugondela bbabba ghe aye kabiri yamudhemera. Omutabani oghokubiri yakoba taidha kugondera bbabba aye kabiri yagonda. Yesu ya tendereza omwana eyagonda. Okwidha okweega tikimala. Twetaaga okubita mukola. Ebyaalo byaife nobulamu bwaife tibwakukyuka okutuusa nga tutaile mukola byetubaile twegeresebwa. Osobola okutandika nga ogonza abantu okubita mukikolwa kyokugonza oba okuswisa mukilala.

Okulungamia Omusomesa:*Sabira ekikunsu Katonda asobole okubayamba okuta munkola byebabaile beega.*